FÖRSTAINSTANSRÄTTENS DOM (fjärde avdelningen)

9 september 2009 *

I mål T-369/06,

Holland Malt BV, Lieshout (Nederländerna), inledningsvis företrätt av advokaterna O. Brouwer och D. Mes, därefter av O. Brouwer, A. Stoffer och P. Schepens,

sökande,

med stöd av

Konungariket Nederländerna, företrätt av C. Wissels, M. de Grave, C. ten Dam och Y. de Vries, samtliga i egenskap av ombud,

intervenient,

* Rättegångsspråk: engelska.

mot

Europeiska gemenskapernas kommission, företrädd av T. Scharf och A. Stobiecka-Kuik, båda i egenskap av ombud,

svarande,

angående en begäran om ogiltigförklaring av kommissionens beslut 2007/59/EG av den 26 september 2006 om det statliga stöd som Nederländerna beviljat Holland Malt BV (EUT L 32, s. 76),

meddelar

FÖRSTAINSTANSRÄTTEN (fjärde avdelningen),

sammansatt av avdelningsordföranden O. Czúcz (referent) samt domarna I. Labucka och S. Soldevila Fragoso,

justitiesekreterare: handläggaren C. Kantza,

efter det skriftliga förfarandet och förhandlingen den 12 november 2008,

följande

Dom

Bakgrund till tvisten

1 Sökanden, Holland Malt BV, är ett samriskföretag mellan ölbryggeriet Bavaria NV, som producerar öl och alkoholfria drycker, och Agrifirm, en kooperativ förening av spannmålsproducenter i norra Nederländerna och Tyskland. Sökanden har fått ett patent som gör att företaget kan producera och sälja HTST-malt (”high temperature, short time”), en kategori av malt som ökar stabiliteten vad gäller ölets smak, doft och friskhet samt dess hållbarhet.

2 Nederländernas regering beslutade att bevilja sökanden ett investeringsstöd till ett belopp av 7 425 000 euro inom ramen för ett regionalt investeringsprogram med namnet ”Regionale investeringsprojecten 2000”, vars räckvidd senare utsträcktes till att omfatta bearbetning och saluföring av jordbruksprodukter som nämns i bilaga I till EG-fördraget.

3 Det bidrag som sökanden beviljades avsattes för byggandet av ett mälteri i Eemshaven (Nederländerna) och syftade till att integrera de olika stadierna, såsom lagring och bearbetning av maltkorn och produktion och handel med malt, i en enda kedja. Den faktiska utbetalningen av bidraget sköts upp till dess att kommissionen gett sitt godkännande. Investeringen i detta projekt skulle genomföras före den 1 juli 2005, för att bidraget skulle erhållas.

4 Den planerade produktionskapaciteten vid mälteriet i Eemshaven uppgår till 120 000 ton per år. Efter byggandet av denna anläggning och nedläggningen av produktionsenheterna i Lieshout (Nederländerna) och Wageningen (Nederländerna) beräknades sökandens årliga produktionskapacitet uppgå till 205 000 ton malt år 2005, att jämföra med produktionskapaciteten på 150 000 ton (i Lieshout och Wageningen) år 2001. Bygg- och anläggningsarbetena påbörjades i februari 2004 och enligt vad kommissionen anger i det angripna beslutet togs mälteriet i drift 2005.

5 Genom en skrivelse av den 31 mars 2004 anmälde Nederländerna stödet till kommissionen enligt artikel 88.3 EG och punkt 4.2.6 i gemenskapens riktlinjer för statligt stöd till jordbrukssektorn (EGT C 28, 2000, s. 2) (nedan kallade riktlinjerna). Den 5 maj 2005 inledde kommissionen ett förfarande enligt artikel 88.2 EG. Eftersom förfarandet ledde till att utbetalningen av stödet försenades utöver den tidsfrist för genomförandet som ursprungligen fastställts av den nederländska regeringen, begärde sökanden att tidsfristen skulle förlängas till dess att kommissionen fattat beslut om stödet.

6 Den 26 september 2006 antog kommissionen beslut 2007/59/EG om det statliga stöd som Nederländerna beviljat Holland Malt BV (EUT L 32, s. 76) (nedan kallat det angripna beslutet).

7 I det angripna beslutet fann kommissionen att den omtvistade åtgärden, som avsåg en investering i syfte att förbättra kvaliteten på sökandens produkter och öka produktionskapaciteten, utgjorde ett statligt stöd i den mening som avses i artikel 87.1 EG. Kommissionen undersökte därefter om nämnda åtgärd trots det kunde anses vara förenlig med den gemensamma marknaden enligt artikel 87.3 c EG.

8 Mot den bakgrunden konstaterade kommissionen att det inte existerade någon separat marknad för HTST-malt, eller malt av högsta kvalitet. Kommissionen hänvisade därefter till punkt 4.2.5 i riktlinjerna. Enligt denna punkt får inte stöd ”beviljas [för investeringar i samband med bearbetning av livsmedel] om det inte finns tillräckliga bevis för att det finns normala avsättningsmöjligheter på marknaden för produkten

i fråga”. Kommissionen konstaterade därvid att det fanns en överkapacitet på världsmarknaden och gemenskapsmarknaden för malt och att det saknades bevis för att det fanns normala avsättningsmöjligheter på marknaden.

9 I huvudsak av dessa skäl konstaterade kommissionen i artikel 1 i det angripna beslutet att det omtvistade stödet inte var förenligt med den gemensamma marknaden. Enligt artikel 2 i det angripna beslutet ska Konungariket Nederländerna dra tillbaka det statliga stödet. Artikel 3 i det angripna beslutet ålägger Konungariket Nederländerna att från stödmottagaren återkräva det stöd som olagligen utbetalats till stödmottagaren. Enligt artikel 4 i det angripna beslutet ska Konungariket Nederländerna underrätta kommissionen om vilka åtgärder som har vidtagits för att följa beslutet.

Förfarandet och parternas yrkanden

10 Sökanden har väckt förevarande talan genom ansökan som inkom till förstainstansrättens kansli den 7 december 2006.

11 Genom ansökan som inkom till förstainstansrättens kansli den 6 april 2007 ansökte Konungariket Nederländerna om att få intervenera i detta mål till stöd för sökandens yrkanden. Ordföranden på förstainstansrättens tredje avdelning biföll interventionsansökan genom beslut av den 12 juni 2007.

12 Konungariket Nederländerna inkom med sin inlaga, och övriga parter yttrade sig över densamma inom föreskrivna tidsfrister.

13 På grundval av referentens rapport beslutade förstainstansrätten att inleda det muntliga förfarandet. Parterna utvecklade sin talan och svarade på förstainstansrättens frågor vid den muntliga förhandlingen den 12 november 2008.

14 Sökanden har yrkat att förstainstansrätten ska

— helt eller delvis ogiltigförklara artiklarna 1, 2, 3 och 4 det angripna beslutet,

— förplikta kommissionen att ersätta rättegångskostnaderna.

15 Kommissionen har yrkat att förstainstansrätten ska

— ogilla talan,

— förplikta sökanden att ersätta rättegångskostnaderna.

16 Konungariket Nederländerna har yrkat att förstainstansrätten ska

— ogiltigförklara det angripna beslutet,

— förplikta kommissionen att ersätta rättegångskostnaderna.

Den rättsliga bedömningen

17 Till stöd för förevarande talan har sökanden anfört fyra grunder. Som första grund har sökanden anfört att beslutet strider mot artikel 87.1 EG. Den andra grunden avser åsidosättande av artikel 87.3 c EG. Som tredje respektive fjärde grund har sökanden anfört att principen om god förvaltningssed inte har iakttagits och att motiveringsskyldigheten som föreskrivs i artikel 253 EG har åsidosatts.

18 Förstainstansrätten anser att den första grunden, som avser åsidosättande av artikel 87.1 EG, och den fjärde grundens första del, som avser otillräcklig motivering vad gäller frågan huruvida den omtvistade åtgärden ska anses utgöra statligt stöd, ska prövas tillsammans.

1. *Prövning av den första grunden, som avser åsidosättande av artikel 87.1 EG, och den fjärde grundens första del, som avser åsidosättande av motiveringsskyldigheten vad gäller frågan huruvida den omtvistade åtgärden ska anses utgöra statligt stöd*

Parternas argument

19 Sökanden anser för det första att kommissionen genom att inte fastställa att den omtvistade åtgärden utgjorde statligt stöd enligt artikel 87.1 EG har åsidosatt denna bestämmelse liksom sin motiveringsskyldighet.

20 Sökanden har gjort gällande att kommissionen för att fastställa att en statlig åtgärd utgör ett stöd som hotar att snedvrida konkurrensen och som kan påverka handeln mellan medlemsstaterna ska göra en korrekt analys av situationen på den berörda marknaden, av stödmottagarens respektive konkurrenternas ställning på denna marknad och av handeln mellan medlemsstaterna samt ange vilken förmån åtgärden medfört i handeln inom gemenskapen. Sökanden har här hänvisat till domstolens dom av den 13 mars 1985 i de förenade målen 296/82 och 318/82, Nederländerna och Leeuwarder Papierwarenfabriek mot kommissionen, REG 1985, s. 809, svensk specialutgåva, volym 7, s. 103, av den 24 oktober 1996 i de förenade målen C-329/93, C-62/95 och C-63/95, Tyskland m.fl. mot kommissionen, REG 1996, s. I-5151, och av den 19 oktober 2000 i de förenade målen C-15/98 och C-105/99, Italien och Sardegna Lines mot kommissionen, REG 2000, s. I-8855.

21 Kommissionen ska enligt sökanden fastställa att åtgärden faktiskt och inte enbart i teorin påverkar handeln mellan medlemsstaterna. Enligt domstolens dom av den 14 oktober 1987 i mål 248/84, Tyskland mot kommissionen, REG 1987, s. 4013, punkt 18, ska kommissionen dessutom bedöma om åtgärden i fråga innebär ”en avsevärd fördel för stödmottagarna i förhållande till deras konkurrenter och om den huvudsakligen gynnar företag som deltar i handeln mellan medlemsstaterna.”

22 Med hänvisning till domen i det ovan i punkt 20 nämnda målet Tyskland m.fl. mot kommissionen, har sökanden vidare gjort gällande att motiveringen i det angripna beslutet är ännu mindre detaljerad än motiveringen i det omtvistade beslut som ogiltigförklarades genom nämnda dom till följd av en otillräcklig motivering, eftersom det saknas uppgifter om exporten till länder utanför gemenskapen och om omsättningen för destinationer inom gemenskapen.

23 För det andra har sökanden påpekat att kommissionen gjorde en felaktig bedömning när den inte beaktade förekomsten av en separat marknad för malt av högsta kvalitet. På grund av de innovativa egenskaperna hos sökandens maltprodukt verkade sökanden på ett separat marknadssegment, nämligen premiummarknaden. På den marknaden konkurrerade sökanden inte med gemenskapens producenter av traditionell malt. Den omtvistade åtgärden kan därför inte hota att snedvrida konkurrensen mellan producenter av normal malt som bedriver handel med malt mellan medlemsstaterna.

24 För det tredje felbedömde kommissionen enligt sökanden den berörda perioden och ansåg felaktigt att maltmarknaden var krympande. Utifrån dessa felaktiga antaganden drog kommissionen slutsatsen att det kunde finnas en risk för att den omtvistade åtgärden gynnade ett företag på en konkurrensutsatt marknad och därmed snedvred konkurrensen.

25 Sökanden har vidare gjort gällande att kommissionen felaktigt hänvisade till 2004 års situation på maltmarknaden när den fastställde att marknaden krympte. Enligt sökanden saknar handeln under perioderna 2003/2004 och 2004/2005 relevans, eftersom Konungariket Nederländerna vid den tiden endast hade en avsikt att bevilja stöd för en produktionsenhet som dessutom ännu inte var driftsklar. Enligt sökanden materialiserades alla eventuella konkurrensfördelar och påverkan på konkurrensen och på handeln inom gemenskapen först när Konungariket Nederländerna hade beviljat sökanden stöd.

26 Sökanden anser att kommissionen för att bedöma stödets påverkan på konkurrensen och på handeln borde ha beaktat antingen under vilka år stödet betalades ut, eller vilket år fabriken i Eemshaven blev fullt driftsklar och produkterna därifrån släpptes ut på marknaden, nämligen år 2006 och följande period.

27 För det fjärde har sökanden hävdat att stödet inte har någon avgörande effekt på handeln inom gemenskapen, eftersom produktionen från den nya fabriken i Eemshaven så gott som uteslutande är avsedd att exporteras till tredjeland. Sökanden har gjort gällande att försäljningsvolymen till destinationer inom gemenskapen beräknades komma upp i 71 540 ton år 2005 enligt verksamhetsplanen för 2003, medan försäljningsvolymen till destinationer inom gemenskapen år 2003 låg på cirka 50 000 ton. Enligt sökanden betydde detta helt enkelt att prognoserna vid den tiden visade att försäljningsvolymen skulle öka med cirka 20 000 ton till destinationer inom gemenskapen – vilket gällde hela företaget – efter det att fabriken i Eemshaven blivit driftsklar.

28 Enligt sökanden omfattade dessutom den prognostiserade försäljningen till destinationer inom gemenskapen försäljning från produktionsenheten i Lieshout, som inte var relevant för kommissionens bedömning. Försäljningen från fabriken i Eemshaven omfattade även utnyttjandet av fabrikskapacitet i Eemshaven som skulle ersätta nedlagd kapacitet i Lieshout.

29 Konungariket Nederländerna stöder sökandens argument att det finns en separat maltmarknad på vilken sökanden inte konkurrerar med producenterna av traditionell malt inom gemenskapen.

30 Kommissionen har gjort gällande att talan inte kan bifallas på den första grunden. Skälet är att det, bortsett från en vag uppgift om att stödet inte hade någon märkbar påverkan på handeln eller i avsevärd utsträckning påverkade konkurrensen, inte tydligt framgår av de framförda argumenten vilka rättsliga eller faktiska omständigheter som stödet grundar sig på. För övrigt ifrågasätter kommissionen även giltigheten i sökandens argument.

Förstainstansrättens bedömning

Huruvida den första grunden kan tas upp till sakprövning

31 Vad beträffar kommissionens tvivel om huruvida den första grunden kan tas upp till sakprövning konstaterar förstainstansrätten inledningsvis att en ansökan enligt artikel 21 första stycket i domstolens stadga, som ska tillämpas på förstainstansrätten enligt artikel 53 första stycket i samma stadga och artikel 44.1 c i förstainstansrättens rättegångsregler, ska innehålla uppgifter om tvisteföremålet samt en kortfattad framställning av grunderna för denna. Dessa uppgifter ska vara tillräckligt klara och precisa för att svaranden ska kunna förbereda sitt försvar och förstainstansrätten pröva

talan, i förekommande fall utan att ha tillgång till andra uppgifter. För att garantera rättssäkerheten och en god rättskipning krävs, för att en talan ska kunna tas upp till sakprövning, att de väsentligaste faktiska och rättsliga omständigheter som talan grundas på, om än kortfattat men på ett konsekvent och begripligt sätt, framgår av innehållet i själva ansökan (förstainstansrättens beslut av den 28 april 1993 i mål T-85/92, De Hoe mot kommissionen, REG 1993, s. II-523, punkt 20).

32 I förevarande fall konstaterar förstainstansrätten att kommissionen i sitt försvar ingående behandlade sökandens första grund och att sökanden hade rätt att utveckla denna grund och lämna de klargöranden som krävdes i repliken (se, för ett liknande resonemang, domstolens dom av den 14 maj 1975 i mål 74/74, CNTA mot kommissionen, REG 1975, s. 533, punkt 4; svensk specialutgåva, volym 2, s. 461). Så skedde också i det att sökanden stödde sin grund med faktapåståenden och anmärkningar avseende kommissionens bedömning. Dessa uppgifter fanns med redan i ansökan under den andra grunden.

33 Det kan därför konstateras att kommissionens anmärkningar avseende den första grunden inte är av sådant slag att de förhindrar sökanden att tillvarata sina intressen eller förhindrar förstainstansrätten att utöva sin prövningsrätt. Den första grunden bör därmed tas upp till sakprövning.

Huruvida artikel 87.1 EG har åsidosatts

34 Sökanden har hävdat, med stöd av argument som överlappar de argument som framförs inom ramen för den fjärde grundens första del, att kommissionen i det angripna beslutet inte fastställde att den omtvistade åtgärden utgjorde statligt stöd och att kommissionen i det avseendet gjorde en oriktig bedömning.

35 Enligt fast rättspraxis måste fyra villkor vara uppfyllda för att en åtgärd ska kunna betraktas som statligt stöd i den mening som avses i artikel 87.1 EG. För det första måste

det röra sig om en statlig åtgärd eller en åtgärd som vidtas med hjälp av statliga medel. För det andra ska mottagaren av stödet gynnas. För det tredje måste denna åtgärd kunna påverka handeln mellan medlemsstaterna, och för det fjärde ska åtgärden snedvrida eller hota att snedvrida konkurrensen (domstolens dom av den 24 juli 2003 i mål C-280/00, Altmark Trans och Regierungspräsidium Magdeburg, REG 2003, s. I-7747, punkt 75, och förstainstansrättens dom av den 26 juni 2008 i mål T-442/03, SIC mot kommissionen, REG 2003, s. I-1161, punkt 44).

36 I förevarande fall har inte sökanden ifrågasatt att de båda första villkoren är uppfyllda. Sökanden har dock hävdat att kommissionen inte fastställde att den omtvistade åtgärden påverkade handeln mellan medlemsstaterna eller att den snedvred eller hotade att snedvrida konkurrensen.

37 Kommissionen behöver, när den bedömer om dessa två villkor är uppfyllda, inte styrka att stödet faktiskt påverkar handeln mellan medlemsstaterna och snedvrider konkurrensen, utan endast att det kan ha en sådan inverkan (domstolens dom av den 29 april 2004 i mål C-372/97, Italien mot kommissionen, REG 2004, s. I-3679, punkt 44, och av den 15 december 2005 i mål C-66/02, Italien mot kommissionen, REG 2005, s. I-10901, punkt 111).

38 I förevarande fall lämnade kommissionen i punkterna 35–38 i det angripna beslutet följande motivering till varför handeln inom gemenskapen påverkades och varför konkurrensen snedvreds eller hotade att snedvridas:

”(35) Åtgärden består av ett direkt investeringsstöd […].

(36) … är en förbättring av ett företags konkurrensställning till följd av statligt stöd vanligtvis ett bevis på att konkurrensen med andra företag, som inte har fått ett sådant stöd, är snedvriden.

(37) En åtgärd påverkar handeln mellan medlemsstater på ett ofördelaktigt sätt om den försvårar import från andra medlemsstater eller underlättar export till andra medlemsstater. Det avgörande är om handeln inom gemenskapen utvecklas annorlunda till följd av den [omtvistade] åtgärden eller om det finns risk för att den gör det.

(38) Det förekommer en ansenlig handel inom gemenskapen för den produkt som det berörda stödet avser (malt). Under 2004 handlades 1,3 miljoner ton malt [mellan EU:s 25 medlemsstater]. Det utgjorde ungefär 15 % av den totala maltproduktionen i gemenskapen 2004. Sektorn är således utsatt för konkurrens …"

39 För det första ska förstainstansrätten pröva sökandens argument att sökanden på grund av de innovativa egenskaperna hos sin HTST-malt som producerades vid mälteriet i Eemshaven verkade på ett separat marknadssegment, nämligen premiummarknaden, där sökanden inte konkurrerade med övriga gemenskapsproducenter.

40 Som svar på de argument sökanden och Konungariket Nederländerna härvidlag framförde under det administrativa förfarandet, undersökte kommissionen i punkterna 79–89 i det angripna beslutet frågan om huruvida det fanns en separat marknad för malt av högsta kvalitet. Med stöd av synpunkter från olika nationella mälteriföreningar (i Finland, Förenade kungariket, Frankrike och Danmark) som ansåg att det inte fanns någon separat marknad för högvärdig malt (punkterna 18, 19, 21 och 22 i det angripna beslutet) konstaterade kommissionen att malt snarare är en produkt av generisk natur, med små variationer vad gäller kännetecknen och att malt är föremål för av bryggerisektorn ålagda kvalitetsnormer (punkt 81 i det angripna beslutet). Kommissionen hävdade att all statistik om maltproduktion som lagts fram under det administrativa förfarandet (EU:s statistikkontor Eurostat, Euromalt, Internationella spannmålsrådet) endast gällde marknaden för malt i stort. Kommissionen påpekade att

Konungariket Nederländerna och sökanden själva inte tillhandahållit några uppgifter om den existerande kapaciteten för, eller produktionen av, malt av högsta kvalitet (punkt 87 i det angripna beslutet).

41 Under förfarandet vid förstainstansrätten tillhandahöll varken sökanden eller Konungariket Nederländerna någon statistik som särskilt hänförde sig till produktionen eller saluföringen av högvärdig malt. Dessutom hänvisade de enbart till statistik avseende malt i stort, utan att skilja mellan ”normal malt” och ”malt av högsta kvalitet”. Sökandens HTST-malt tillhörde den senare kategorin.

42 Sökanden nöjde sig med att referera till en rapport av Frontier Economics från oktober 2005, med namnet ”Holland Malt” (nedan kallad Frontier Economics-rapporten). Enligt sökanden bekräftade rapporten ”att i den mån försäljningen av HTST-malt ersatte den existerande försäljningen av normal malt, ingick det i en naturlig innovationsprocess inom marknaden, som i alla händelser var förutsedd”. I Frontier Economics-rapporten, vilken för övrigt beställdes av sökanden enligt de uppgifter som parterna lämnade vid förhandlingen, påpekas även att ”det förväntas att HTST-malten som produceras i Eemshaven åtminstone delvis ska ersätta försäljningen från andra producenter av normal malt, inbegripet de som har en överskottskapacitet”.

43 Förstainstansrätten konstaterar att det av sökandens påståenden och Frontier Economics-rapporten tydligt framgår att HTST-malten, som påstås tillhöra kategorin malt av högsta kvalitet, är utbytbar mot ”normal malt”, vilket styrker kommissionens uppfattning att sökandens HTST-malt konkurrerar med malt från övriga producenter.

44 Förstainstansrätten finner därför att sökandens påståenden om att det fanns en separat marknad för malt av högsta kvalitet eller HTST-malt saknar grund och att kommissionen inte gjorde någon oriktig bedömning i det avseendet.

45 För det andra har sökanden gjort gällande att kommissionen inte fastställt att den omtvistade åtgärden faktiskt påverkade handeln mellan medlemsstaterna och att den mer specifikt gjorde sig skyldig till en oriktig bedömning när den inte beaktade den omständigheten att så gott som hela produktionen från den nya fabriken i Eemshaven ska exporteras till tredjeland.

46 I det sammanhanget erinrar förstainstansrätten om att kommissionen enligt den rättspraxis som nämns i punkt 37 ovan inte behöver styrka att stödet faktiskt påverkar handeln mellan medlemsstaterna, utan endast att det kan ha en sådan inverkan.

47 Vidare erinrar förstainstansrätten om att om ett stöd som beviljas av en medlemsstat förstärker ett företags ställning i förhållande till andra konkurrerande företag i handeln inom gemenskapen, ska denna handel anses påverkad av detta stöd (domstolens dom av den 17 september 1980 i mål 730/79, Philip Morris mot kommissionen, REG 1980, s. 2671, punkt 11, svensk specialutgåva, volym 5, s. 303, av den 22 november 2001 i mål C-53/00, Ferring, REG 2001, s. I-9067, punkt 21, och av den 29 april 2004 i det ovan i punkt 37 nämnda målet Italien mot kommissionen, punkt 52).

48 Eftersom den omtvistade åtgärden är ett investeringsstöd som syftar till att modernisera och utöka sökandens produktionskapacitet stärker den med nödvändighet sökandens konkurrensställning i förhållande till konkurrenterna, som måste finansiera sådana investeringar med egna medel, alternativt avstå. Påståendet i Frontier Economics-rapporten (se punkt 42 ovan) att malt som produceras vid fabriken i Eemshaven förväntas ersätta försäljningen från andra europeiska producenter, ger dessutom en tydlig fingervisning om att det bland sökandens konkurrenter finns gemenskapsföretag.

49 Förstainstansrätten konstaterar vidare att sökanden själv medgett att sökanden deltar i gemenskapshandeln. Under det administrativa förfarandet angav sökanden således att sökanden 2005 planerade att sälja 71 540 ton malt i Europa och att 42 procent av försäljningen ägde rum inom ramen för handeln inom gemenskapen. Argumentet att

endast fabriken i Eemshaven ska beaktas i det avseendet kan för övrigt inte godtas, eftersom det enligt den rättspraxis som nämns i punkt 47 ovan är förstärkningen av det stödmottagande företagets ställning som ska undersökas, och inte situationen vid dess enskilda produktionsenheter.

50 I alla händelser har sökanden vid flera tillfällen, i de handlingar som ingetts till förstainstansrätten, förklarat att produktionen vid den nya fabriken i Eemshaven ”nästan uteslutande” är avsedd för tredjeland, och därigenom indirekt erkänt att en del av denna produktion såldes inom gemenskapen. Den omständigheten att försäljningen inom gemenskapen i absoluta tal är av liten omfattning, eller att nämnda försäljning utgör en liten andel av företagets totala produktion, saknar relevans när det handlar om att bedöma huruvida försäljningen påverkat denna handel. Enligt rättspraxis finns det nämligen inte någon gräns eller procentsats under vilken man kan anse att handeln mellan medlemsstaterna inte påverkas (domstolens dom av den 3 mars 2005 i mål C-172/03, Heiser, REG 2005, s. I-1627, punkt 32).

51 För fullständighetens skull erinras om att kommissionen inte behövde bevisa att sökanden faktiskt exporterade malt till andra medlemsstater. Om ett företag som tidigare inte deltagit i handeln mellan medlemsstaterna får en stärkt ställning, kan det nämligen enligt rättspraxis leda till att företaget tar sig in på marknaden i en annan medlemsstat. En åtgärd som får till följd att ett företag stärks på detta sätt kan därmed påverka nämnda handel (se, för ett liknande resonemang, domstolens dom av den 15 december 2005 i det ovan i punkt 37 nämnda målet Italien mot kommissionen, punkt 117).

52 Förstainstansrätten konstaterar därför att de omständigheter som kommissionen nämner (se punkt 38 ovan), nämligen att sökandens ställning förstärkts i förhållande till konkurrenterna och att det förekommer en betydande handel med malt inom gemenskapen, räcker för att fastställa att den omtvistade åtgärden kan påverka handeln inom gemenskapen, varför sökandens argument i detta hänseende helt saknar fog.

53 För det tredje har sökanden gjort gällande att kommissionen inte fastställt att den omtvistade åtgärden snedvred konkurrensen. Sökanden menar att kommissionen gjorde en oriktig bedömning när den fastställde den relevanta perioden för sin granskning och bedömde att den berörda marknaden var krympande. Härav drog kommissionen den felaktiga slutsatsen att den omtvistade åtgärden snedvred konkurrensen.

54 Förstainstansrätten erinrar i det avseendet om att stöd som syftar till att befria ett företag från de kostnader som det normalt skulle bära för den löpande driften eller den normala verksamheten, i princip snedvrider konkurrensvillkoren (förstainstansrättens dom av den 8 juni 1995 i mål T-459/93, Siemens mot kommissionen, REG 1995, s. II-1675, punkterna 48 och 77, av den 30 april 1998 i mål T-214/95, Vlaamse Gewest mot kommissionen, REG 1998, s. II-717, punkt 43, och av den 23 november 2006 i mål T-217/02, Ter Lembeek mot kommissionen, REG 2006, s. II-4483, punkt 177).

55 Domstolen har också ansett att ett stöd som minskar kostnaderna för omläggningen av stödmottagarens produktionsanläggningar därmed ger denne en fördel i konkurrensen med de producenter som på egen bekostnad har genomfört eller skulle vilja genomföra en motsvarande ökning av produktionskapaciteten vid sina anläggningar (se, för ett liknande resonemang, domen i det ovan i punkt 47 nämnda målet Philip Morris Holland mot kommissionen, punkt 11). Det framgår således tydligt av rättspraxis att det inte enbart är det faktum att kostnaderna för företagets löpande förvaltning eller normala verksamhet minskar med hjälp av statliga medel som i sig snedvrider konkurrensen, utan även det faktum att bidraget helt eller delvis befriar stödmottagaren från en investeringskostnad.

56 Förstainstansrätten konstaterar således att de omständigheter som kommissionen åberopar i punkterna 35 och 36 i det angripna beslutet (vilka återges i punkt 38 ovan), nämligen att den omtvistade åtgärden syftar till att ge investeringsstöd och att det förbättrar mottagarens ställning i förhållande till konkurrenterna, med nödvändighet innebär att den omtvistade åtgärden kan snedvrida konkurrensen. Härav följer att sökandens argument beträffande vilken relevant period som borde ha beaktats vid granskningen och frågan om huruvida marknaden var krympande, inte på något sätt inverkar på bedömningen av hur konkurrensen påverkats i det berörda fallet. Argumenten påverkar nämligen inte det faktum att stödet förstärker sökandens ställning gentemot konkurrenterna. Argumenten saknar betydelse och kan därför inte godtas.

57 Mot bakgrund av ovanstående finner förstainstansrätten att kommissionen gjorde en riktig bedömning när den konstaterade att den omtvistade åtgärden kunde påverka handeln inom gemenskapen och snedvrida konkurrensen och att den omtvistade åtgärden därför utgjorde ett statligt stöd i den mening som avses i artikel 87.1 EG. Samtliga argument som anförts av sökanden avseende åsidosättande av denna bestämmelse kan därför inte godtas.

Motiveringen av det angripna beslutet om påverkan på handeln inom gemenskapen och på konkurrensen

58 Vad gäller motiveringsskyldigheten i den mening som avses i artikel 253 EG erinrar förstainstansrätten om att räckvidden av motiveringsskyldigheten enligt fast rättspraxis är beroende av den ifrågavarande rättsaktens beskaffenhet och det sammanhang i vilket den har antagits (förstainstansrättens dom av den 22 oktober 1996 i mål T-266/94, Skibsværftsforeningen m.fl. mot kommissionen, REG 1996, s. II-1399, punkt 230, och av den 6 mars 2003 i de förenade målen T-228/99 och T-233/99, Westdeutsche Landesbank Girozentrale och Land Nordrhein-Westfalen mot kommissionen, REG 2003, s. II-435, punkt 278). Av motiveringen ska klart och tydligt framgå hur institutionen har resonerat, så att de som berörs därav kan få kännedom om skälen för den vidtagna åtgärden och domstolen kan bedöma om den är berättigad. Det krävs inte att samtliga relevanta faktiska och rättsliga omständigheter anges i motiveringen, eftersom bedömningen av om motiveringen av en rättsakt uppfyller kraven i artikel 253 EG ska ske både utifrån rättsaktens ordalydelse och utifrån sammanhanget och reglerna på det ifrågavarande området (domstolens dom av den 20 mars 1957 i mål 2/56, Geitling mot Europeiska kol- och stålgemenskapens höga myndighet, REG 1957, s. 9, på s. 37, och av den 22 juni 2004 i mål C-42/01, Portugal mot kommissionen, REG 2004, s. I-6079, punkt 66).

59 Med särskilt avseende på beslut om statligt stöd gäller enligt fast rättspraxis att, även om det i vissa fall kan framgå redan av de förhållanden under vilka stöd beviljas att stödet är av sådant slag att det kan påverka handeln mellan medlemsstaterna och snedvrida eller hota att snedvrida konkurrensen, åligger det kommissionen att åtminstone redogöra för dessa förhållanden i motiveringen till sitt beslut (domen i det ovan i punkt 20 nämnda målet Nederländerna och Leeuwarder Papierwarenfabriek mot kommissionen, punkt 24, i det ovan i punkt 20 nämnda målet Italien och Sardegna Lines mot kommissionen, punkt 66, och i det ovan i punkt 58 nämnda målet Westdeutsche Landesbank Girozentrale och Land-Nordrhein Westfalen mot kommissionen, punkt 292).

60 I ifrågavarande fall har kommissionen lämnat en sammanhängande redogörelse över relevanta omständigheter, vilket såsom förstainstansrätten konstaterar i punkterna 52 och 56 ovan räcker för att visa att den omtvistade åtgärden kan påverka handeln inom gemenskapen och snedvrida konkurrensen.

61 Det finns ingen grund för sökandens påstående att den rättspraxis som sökanden hänvisar till (se punkterna 20–22 ovan) kräver att kommissionen genomför en mer ingående granskning i det avseendet.

62 Vad gäller domen i det ovan i punkt 20 nämnda målet Nederländerna och Leeuwarder Papierwarenfabrik mot kommissionen (punkt 24), påpekade domstolen att det omtvistade beslutet inte innehöll den minsta upplysning om situationen på den relevanta marknaden, stödmottagarens ställning på denna marknad, handelsflöden eller företagets export. Domstolen angav samtidigt vilka faktorer som kunde vara relevanta med avseende på bedömningen av hur handeln inom gemenskapen påverkades i det mål som gav upphov till nämnda dom, och underströk att kommissionen inte hade granskat någon av dessa faktorer. Det följer emellertid inte av nämnda dom att kommissionen i varje enskilt fall måste bedöma var och en av dessa faktorer.

63 Domstolen och förstainstansrätten har också i detta hänseende redan konstaterat att det är tillräckligt att kommissionen styrker att stödet kan påverka handeln mellan medlemsstaterna och hotar att snedvrida konkurrensen, utan att det för den skull är nödvändigt att avgränsa den relevanta marknaden och bedöma marknadens struktur samt de konkurrensförhållanden som följer därav (se, för ett liknande resonemang, domen i det ovan i punkt 47 nämnda målet Philip Morris mot kommissionen, punkterna 9–12, och förstainstansrättens dom av den 15 juni 2000 i de förenade målen T-298/97, T-312/97, T-313/97, T-315/97, T-600/97 till T-607/97, T-1/98, T-3/98–T-6/98 och T-23/98, Alzetta m.fl. mot kommissionen, REG 2000, s. II-2319, punkt 95).

64 När det gäller den i punkt 20 ovan nämnda domen Italien och Sardegna Lines mot kommissionen, framgår det tydligt av punkt 69 i denna dom att skälet till att ogiltigförklara det omtvistade beslutet från 1997 gällande sjöfartssektorn på Sardinien

(Italien) var att kommissionen hade underlåtit att förklara varför en stödordning för sardinska redare kunde påverka gemenskapshandeln inom den berörda sektorn, särskilt med tanke på att cabotage liberaliserades på gemenskapsnivå först två år efter antagandet av detta beslut. Detta skäl för ogiltigförklaring hänför sig specifikt till det särskilda fallet och kan således inte påverka bedömningen av det angripna beslutet, som rör en sektor som omfattas av bestämmelserna om den fria rörligheten för varor.

65 Sökanden kan inte heller stödja sin argumentation genom att hänvisa till domen i det ovan i punkt 20 nämnda målet Tyskland m.fl. mot kommissionen. Först och främst gällde det ärende som gav upphov till den domen en bankgaranti som gavs i syfte att möjliggöra för det stödmottagande företaget att förvärva aktiemajoriteten i ett annat företag, vilket är en avsevärd faktisk skillnad jämfört med ifrågavarande fall. I det aktuella fallet består nämligen den omtvistade åtgärden i en investering som syftar till att förbättra och öka stödmottagarens produktion. Härav följer att de relevanta omständigheter som kommissionen måste redogöra för i det angripna beslutet inte kan vara desamma som omständigheterna i det ärende som gav upphov till den ovan i punkt 20 nämnda domen i målet Tyskland m.fl. mot kommissionen. Vidare är det riktigt att kommissionen i nämnda ärende lämnade en del särskilda upplysningar om det förvärvade företaget. Domstolen lade dock inom ramen för sin bedömning som ledde fram till konstaterandet av en otillräcklig motivering stor vikt vid det faktum att kommissionens granskning inskränkte sig till det förvärvade företaget och att det inte gjorts någon bedömning av stödmottagarens situation. I förevarande fall avser dock kommissionens granskning i dess helhet det stödmottagande företaget.

66 Med beaktande av ovanstående konstaterar förstainstansrätten att det angripna beslutet är tillräckligt motiverat vad avser påverkan på handeln inom gemenskapen och konkurrensen.

67 Talan kan därför inte vinna bifall på den första grunden eller på den fjärde grundens första del.

2. *Prövning av den andra grunden, som avser åsidosättande av artikel 87.3 c EG, och av den fjärde grundens andra del, som avser otillräcklig motivering i detta hänseende*

68 Förstainstansrätten finner det lämpligt att i ett sammanhang pröva den andra grunden, som avser åsidosättande av artikel 87.3 c EG, och den fjärde grundens andra del, som avser otillräcklig motivering vad gäller tillämpningen av artikel 87.3 c EG.

69 Den andra grunden består av fyra delar. Den första delgrunden avser en felaktig tolkning och tillämpning av riktlinjerna. Som andra delgrund har sökanden gjort gällande att det saknas en rimlig avvägning mellan de positiva effekterna av den omtvistade åtgärden och dess påverkan på handeln inom gemenskapen. Den tredje delgrunden avser en oriktig bedömning av bidragets inverkan på överkapaciteten inom maltsektorn. Som fjärde delgrund har sökanden gjort gällande att den utveckling och de händelser som ägde rum mellan antagandet av beslutet att bevilja stöd och antagandet av det angripna beslutet inte har beaktats.

70 Förstainstansrätten anser att den andra grundens första och tredje del ska prövas i ett sammanhang, eftersom det för analysen av den första delen även krävs en bedömning av frågor rörande befintlig och beräknad kapacitet samt det faktum att den omtvistade åtgärden syftar till att utöka sökandens produktionskapacitet.

Prövning av den första och den tredje delgrunden, som avser en felaktig tolkning och tillämpning av riktlinjerna och en oriktig bedömning rörande överkapacitet

Parternas argument

71 Sökanden har gjort gällande att den typ av investering och produkter det här är fråga om tydligt visar att sökanden kan hitta normala avsättningsmöjligheter på marknaden för sina produkter i den mening som avses i punkt 4.2.5 i riktlinjerna. Detta gäller i huvudsak avsättningsmöjligheter på växande marknader utanför gemenskapen, vilket gör att investeringen inte får någon, eller på sin höjd marginell, påverkan på maltkapaciteten inom gemenskapen.

72 När det gäller de berörda produkterna har sökanden gjort gällande att mälteriet i fråga endast kommer att producera HTST-malt, en innovativ maltkategori. Sökanden har klandrat kommissionen för att den inte gjort någon bedömning av den mer övergripande frågan om huruvida det går att hitta normala avsättningsmöjligheter på marknaden för malt av högsta kvalitet.

73 Vad gäller investeringstypen har sökanden gjort gällande att investeringen gjort det möjligt att modernisera sökandens maltproduktionsanläggningar och flytta kapacitet från ineffektiva anläggningar i inlandet till en anläggning vid kusten, där tillgången till maltkorn är god. Sökanden har hävdat att man tack vare den nya kapaciteten i Eemshaven kan styra en stor del av försäljningen mot export och därmed möta bryggeriföretagens växande efterfrågan på leveranser av malt i lösvikt, vilket visar att det finns och kommer att finnas normala avsättningsmöjligheter på marknaden för dessa produkter.

74 När det gäller bedömningen av befintlig och beräknad kapacitet på gemenskapsmarknaden för malt anser sökanden i huvudsak att det var fel av kommissionen att förbjuda

stödet i fråga, när det var uppenbart att den befintliga överkapaciteten på gemenskapsmarknaden och världsmarknaden för malt inte var strukturell och skulle korrigeras inom en nära framtid.

75 Sökanden har i detta hänseende betonat att gemenskapens maltsektor kännetecknas av en benägenhet att flytta produktionskapaciteten från ineffektiva maltfabriker belägna långt från kusten, till moderna mälterier i hamnar eller vid viktiga vattenvägar där tillgången till maltkorn är god. Med utgångspunkt i rapporten från RM International av den 22 april 2005 angående marknaden för malt (nedan kallad RM Internationals rapport) och i olika rapporter från H.M. Gauger (nedan kallad HMG), har sökanden gjort gällande att moderniseringsprocessen för det första har resulterat i kapacitet som är mer inriktad på maltexport till tredjeland, snarare än på handel inom gemenskapen. Moderniseringsprocessen har även resulterat i att det gjorts en tydligare åtskillnad mellan mälterier belägna långt från hamnar, som levererar sin produktion på inhemska marknader inom gemenskapen, och moderniserade mälterier som levererar sin produktion till växande exportmarknader utanför gemenskapen. För det andra menar sökanden att denna process förstärks av den rådande trenden att maltproducenterna måste möta bryggeriföretagens växande efterfrågan på leveranser av malt i lösvikt. Moderna maltfabriker belägna i hamnar är de enda som kan möta den efterfrågan. För det tredje har sökanden hävdat att processen leder till ökad etablering av anläggningar med god tillgång till maltkorn, snarare än till etablering av anläggningar som inte har det, vilket får till effekt att mälterier som inte har en tillräckligt god tillgång till maltkorn måste stänga kapacitet och ersättas av moderniserad kapacitet med närhet till produktionskällor för maltkorn.

76 I detta avseende anser sökanden först och främst att det inte finns något stöd för kommissionens slutsats att investeringen i fråga kan ha negativ effekt på maltproduktionskapaciteten och på handeln inom gemenskapen. Sökanden gör gällande att den nya kapaciteten i Eemshaven, som är inriktad på europeiska destinationer, ersätter kapaciteten vid de stängda inlandsanläggningarna i Lieshout och i Wageningen. Enligt sökanden uppgår den extra kapaciteten i Eemshaven till 55 000 ton.

77 För att understödja detta argument har sökanden hänvisat till försäljningstabellen i ”Deloittes sammanställning över HM:s försäljning” av den 6 december 2006. Enligt tabellen kommer produktionen vid maltfabriken i Eemshaven under 2006 att uppgå till närmare 112 220 ton. Av dessa kommer 79 449 ton att levereras till destinationer

utanför gemenskapen och 32 767 ton till destinationer inom gemenskapen. Härav följer att all extra kapacitet i Eemshaven nästan uteslutande kommer att gå till destinationer utanför gemenskapen.

78 Sökanden har klandrat kommissionen för att den inte intagit ett dynamiskt perspektiv och inte bedömt bidragets påverkan mot bakgrund av utvecklingen på maltmarknaden och denna marknads allmänt cykliska karaktär. Sökanden har påpekat att ett sådant föregripande förhållningssätt även kan utläsas av texten i punkt 4.2.5 i riktlinjerna, där det står att kommissionen ska bedöma om det finns normala avsättningsmöjligheter mot bakgrund av befintliga och förväntade kapaciteter på maltmarknaden. Sökanden har hänvisat till förstainstansrättens dom av den 12 december 1996 i mål T-380/94, AIUFFASS och AKT mot kommissionen (REG 1996, s. II-2169). I domen fann förstainstansrätten att kommissionen tillämpat en riktig metod för dynamisk bedömning vad avser sannolika dynamiska tendenser även efter det datum då den nya textilkapaciteten introducerades på marknaden.

79 Sökanden anser att kommissionen inte gjort någon sådan bedömning i förevarande fall, eftersom den inte beaktat rapporterna om maltmarknaden, särskilt RM Internationals rapport. Enligt denna rapport undergick gemenskapens maltmarknad under 2005 och 2006 en omfattande strukturförändring och efterfrågan väntades mycket snart överstiga utbudet på grund av den prognostiserade ökningen av ölproduktionen och den ökade efterfrågan på malt. Sökanden anser att kommissionen borde ha koncentrerat sig på perioden efter det att fabriken i Eemshaven hade nått full kapacitet, det vill säga år 2006 och framåt.

80 Sökanden har även klandrat kommissionen för att den inte beaktat rapporterna från HMG, särskilt rapporten av den 13 juli 2006 om situationen på maltmarknaden (nedan kallad HMG-rapporten från juli 2006). Enligt rapporten ”kan det när det gäller balansen mellan utbud och efterfrågan på malt framhållas att det inte längre finns någon större överkapacitet, eftersom all återstående överkapacitet ligger inom godtagbara marginaler”. Sökanden hävdar också att HMG vid de möten de deltog i tillsammans med kommissionen uppmärksammade kommissionen på att en radikal förändring av

marknaden var märkbar under första halvåret 2006, vilket fick till följd att efterfrågeoch utbudssituationen för malt blev mycket mer balanserad.

81 Sökanden anser att kommissionen har felbedömt tillväxtutsikterna på exportmarknaderna utanför gemenskapen. Enligt sökanden har kommissionen felaktigt ansett att den växande efterfrågan på malt i Sydostasien kunde tillgodoses av Australien och att de växande maltmarknaderna i Sydamerika och Afrika skulle tillgodoses av de nya anläggningarna i Argentina samt genom att Mercosur utvidgades till att omfatta Venezuela och ”eventuellt” andra länder i Sydamerika.

82 Sökanden anser att de egna marknadsmöjligheterna på framväxande marknader utanför gemenskapen ska betraktas som ytterligare marknadsmöjligheter. Sökanden har gjort gällande att även om man delvis konkurrerade med andra maltproducenter i gemenskapen om dessa möjligheter, visar de beslut som kommissionen vanligen fattar enligt riktlinjerna att detta inte kan ligga till grund för ett beslut om att förklara den omtvistade åtgärden oförenlig med den gemensamma marknaden.

83 När det gäller möjligheten att sökanden omorienterar sin verksamhet mot gemenskapsmarknaden (se punkt 76 i det angripna beslutet) har sökanden hävdat att detta inte rimligen kan förutses. Skälet är att sökanden har hittat och för närvarande hittar tillräckliga avsättningsmöjligheter för sina produkter på marknaden, och kontinuerligt kommer att kunna dra fördel av en växande marknad i länder utanför gemenskapen.

84 Sökanden har hänvisat till HMG-rapporten från november 2006 om situationen i maltindustrin. Enligt rapporten kommer den teoretiska kapaciteten på världsplan att ha absorberats fullt ut och rentav överskridits av efterfrågan på världsplan 2007. Följden blir att det i framtiden kommer att råda en bristsituation på maltmarknaden.

85 Sökanden betvivlar att antalet exportlicenser är ett tillförlitligt beslutsunderlag för att avgöra gemenskapens andel av världshandeln med malt. Sökanden anser att minskningen av antalet utfärdade exportlicenser inom gemenskapen även kan kopplas till att det i perioder rått brist på maltkorn inom gemenskapen. Siffran är därför inget bra mått på gemenskapens möjligheter att öka sin andel av världshandeln med malt. Sökanden anser att kapacitetsrelaterad statistik alltid ska tolkas och analyseras mot bakgrund av de strukturförändringar som inträffat inom gemenskapssektorn för malt.

86 Sökanden har ifrågasatt den metod kommissionen använt sig av för att fastställa att det råder överkapacitet på maltmarknaden. Det gäller särskilt uppgiften om procentsats vad gäller det 98-procentiga utnyttjandet, som enligt sökanden inte ger en rättvisande bild av kapaciteten inom gemenskapen. Kommissionen har nämligen inte beaktat det faktum att det nästan inte finns någon fabrik som håller i gång produktionen under hela året, eftersom reparationer och underhållsarbeten sker kontinuerligt. Sökanden förfogar visserligen inte över någon detaljerad information om hur produktionskapaciteten utnyttjas i stort, men anser att den troligtvis understiger 98 procent.

87 Sökanden har klandrat kommissionen för att den i det angripna beslutet i huvudsak baserar sina bedömningar av hur investeringen påverkar kapaciteten på gemenskapsmarknaden för malt på statistik som tillhandahållits av Euromalt, en sammanslutning för maltproducenter som konkurrerar med sökanden och därför har ett kommersiellt intresse av att motsätta sig en modernisering av sökandens kapacitet. Sökanden gör gällande att Euromalt i sina skrivelser inte närmare anger hur beräkningen av maltkapaciteter och efterfrågan på malt har utförts och att kommissionen borde ha kontrollerat deras beräkningsmetoder och undersökt om de gav en rättvisande bild av den befintliga kapaciteten inom maltsektorn.

88 Konungariket Nederländerna har uttryckt sitt stöd för sökandens argument.

89 Kommissionen har bestritt sökandens och Konungariket Nederländernas argument.

Förstainstansrättens bedömning

90 Kommissionen kan med stöd av artikel 87.3 c EG genom undantag från det allmänna förbudet i artikel 87.1 EG förklara följande stöd förenliga med den gemensamma marknaden: ”stöd för att underlätta utveckling av vissa näringsverksamheter eller vissa regioner, när det inte påverkar handeln i negativ riktning i en omfattning som strider mot det gemensamma intresset.”

91 Enligt punkt 4.2.5 i riktlinjerna ”får inte [stöd] beviljas enligt punkterna 4.2.3 eller 4.2.4 om det inte finns tillräckliga bevis för att det finns normala avsättningsmöjligheter på marknaden för produkten i fråga. Detta skall bedömas på lämplig nivå med avseende på berörda produkter, typer av investeringar och befintliga och förväntade kapaciteter”.

92 Kommissionen har i fråga om tillämpningen av artikel 87.3 EG en långtgående befogenhet att göra en skönsmässig bedömning vars utövande inbegriper komplicerade ekonomiska och sociala bedömningar som ska ske med hänsyn till gemenskapen som helhet. Domstolsprövningen av utövandet av denna befogenhet är begränsad till en kontroll av att reglerna för handläggning och för motivering har följts, att de uppgifter om faktiska omständigheter som har lagts till grund för det ifrågasatta beslutet är materiellt riktiga, att bedömningen av dessa omständigheter inte är uppenbart oriktig och att det inte förekommit maktmissbruk (domen av den 29 april 2004 i det ovan i punkt 37 nämnda målet Italien mot kommissionen, punkt 83, och förstainstansrättens dom av den 6 april 2006 i mål T-17/03, Schmitz-Gotha Fahrzeugwerke mot kommissionen, REG 2006, s. II-1139, punkt 41).

93 Kommissionen kan fastställa vägledande regler för hur den ska utöva sin befogenhet att företa skönsmässiga bedömningar genom sådana rättsakter som riktlinjerna, förutsatt att dessa rättsakter innehåller bestämmelser om den inriktning som institutionen avser att följa (se, för ett liknande resonemang, domen i det ovan i punkt 54 nämnda målet Vlaams Gewest mot kommissionen, punkt 79, och i det ovan i punkt 92 nämnda målet Schmitz-Gotha Fahrzeugwerke mot kommissionen, punkt 42).

94 I ifrågavarande fall har kommissionen först undersökt om det finns en överkapacitet på gemenskapsmarknaden och på världsmarknaden för malt, och vad denna överkapacitet i så fall har för orsaker och konsekvenser.

95 I punkt 56 i det angripna beslutet återgav kommissionen en tabell från Euromalt med uppgifter om bland annat den befintliga överkapaciteten på världsmarknaden för malt. Enligt tabellen uppgick denna överkapacitet till 534 000 ton år 2004 och till 1 950 000 ton år 2006.

96 I punkt 68 i det angripna beslutet påpekade kommissionen följande:

”… lönsamheten för maltsektorn i gemenskapen [kommer] under 2005/2006 att nå ett bottenläge genom det stora antal företag som går med förlust och där kostnaderna endast delvis täcks. Förmodligen till följd av denna låga lönsamhet ansökte den stora tyska maltproducenten Weissheimer i Andernach om konkurs under våren 2006. Dessutom har andra maltproduktionsanläggningar stängts, bland annat fyra fabriker i Förenade kungariket, två i Tyskland och en i Frankrike. Det handlar här om gamla enheter i stora företag. Andra maltproducenter har beslutat att tillfälligt stänga en del av sin kapacitet. I andra fall har gammal maltproduktionskapacitet ersatts med ny …”

97 I punkt 71 i det angripna beslutet drog kommissionen följande slutsats:

”… utnyttjande[t] av den totala [gemenskaps]kapaciteten [låg] på minst 98 % under åren 2002–2004 ... Under 2005 låg utnyttjandeprocentsatsen lägre med en maltproduktion i gemenskapen på 8,4 miljoner ton vid en kapacitet på 8,8 miljoner ton. För regleringsåret 2006/2007 förväntas en total produktion på 8 miljoner ton vid en kapacitet på 8,8 miljoner ton. Dessa lägre utnyttjandegrader verkar emellertid spegla

maltföretagens reaktion på den låga lönsamheten, dvs. deras beslut om att producera mindre malt och tillfälligt stänga produktionskapacitet …”

98 Slutligen påpekade kommissionen följande i punkt 72 i det angripna beslutet:

”… Vid mitten av 2006 verkar produktionen av malt i gemenskapen återigen ha kommit i balans med den faktiska efterfrågan då maltproducenterna har lärt sig att begränsa sin produktion till de möjliga säljvolymerna. Även efter den ovannämnda permanenta stängningen av gamla maltproduktionsanläggningar överstiger emellertid den totala en av malt i gemenskapen fortfarande den faktiska efterfrågan med ungefär 600 000 ton. … Kommissionen har följaktligen inga tydliga bevis för att den nuvarande situationen med överkapacitet snabbt kommer att förändras.”

99 Efter att således ha förklarat förekomsten av en betydande överkapacitet inom gemenskapen med otillräckliga avsättningsmöjligheter på gemenskapsmarknaden och världsmarknaden för malt, granskade kommissionen Konungariket Nederländernas och sökandens argument om att den aktuella investeringen var av ett slag som gjorde att stödet hade större påverkan på handeln med tredjeland än på handeln inom gemenskapen. Kommissionen påpekade i detta sammanhang i punkt 75 i det angripna beslutet att det ”[d]essutom finns... stora grupper i maltsektorn i gemenskapen som säljer sin malt både i och utanför gemenskapen. [Sökanden] hör till denna kategori med sitt läge vid en djuphavshamn från vilken den kan betjäna både gemenskapsmarknaderna samt marknaderna utanför gemenskapen … I sin företagsplan från augusti 2003 anger [sökanden] att man förväntar sälja 71 540 ton till europeiska kunder.” Kommissionen påpekade följande i punkt 76 i det angripna beslutet: ”Det kan väl uppstå situationer där mälterier som huvudsakligen är inriktade på export till länder utanför gemenskapen [däribland sökanden] inte hittar några köpare för den produktion som är planerad för dessa kunder, i vilket fall de kanske försöker att sälja sin produktion i gemenskapen. Även det omvända fallet kan äga rum …Det finns kopplingar där utvecklingen utanför gemenskapen påverkar utvecklingen innanför gemenskapen och vice versa.”

100 Vad gäller de aktuella produkterna har kommissionen vidare undersökt sökandens och Konungariket Nederländernas argument avseende förekomsten av en separat marknad och därmed av åtskilda avsättningsmöjligheter för malt av högsta kvalitet, och funnit att argumentet inte kan godtas.

101 Kommissionen drog följande slutsats i punkt 89 i det angripna beslutet:

”På grundval av... slutsatser[na] om överkapaciteten på maltmarknaden, de möjliga effekterna av den berörda stödåtgärden på handeln mellan medlemsstaterna och bristen av en tydligt åtskild marknad för malt av högsta kvalitet anser kommissionen att stödåtgärden inte överensstämmer med punkt 4.2.5 i riktlinjerna, i vilken det fastställs att inget stöd får beviljas för investeringar i produkter för vilka det inte går att hitta några normala avsättningsmöjligheter på marknaden.”

102 Genom den andra grundens första och tredje del klandrar sökanden i huvudsak kommissionen för att den dels gjort en felaktig tolkning och tillämpning av riktlinjerna vad avser bedömningen att det fanns normala avsättningsmöjligheter och dels gjort sig skyldig till uppenbart oriktiga bedömningar vid granskningen av överkapaciteten inom maltmarknaden.

103 Kommissionens slutsats att det saknades normala avsättningsmöjligheter på marknaden bygger i huvudsak på dess konstaterande att det fanns en överkapacitet inom maltproduktionen i förhållande till efterfrågan. Förstainstansrätten ska därför först pröva om det angripna beslutet är berättigat i det avseendet.

— Överkapaciteten på maltmarknaden

104 Det är ostridigt mellan parterna att maltmarknaden är en världsmarknad, vilket också framgår av de källor som bifogats parternas handlingar. Såsom klargjorts i punkt 44 ovan har sökanden inte heller visat att det finns någon åtskild marknad för HTST-malt eller malt av högsta kvalitet. Sökandens påstående att försäljningen av HTST-malt ersätter den existerande försäljningen av normal malt betyder i huvudsak att sökanden kan sälja HTST-malt till de köpare som tidigare helt eller delvis anskaffade ”normal malt”. Det stöder dessutom kommissionens slutsats att sökanden konkurrerar med andra producenter om samma avsättningsmöjligheter på marknaden.

105 Sökanden har för det första gjort gällande att kommissionen främst baserar sin slutsats att det finns en överkapacitet på gemenskapsmarknaden på uppgifter från Euromalt, enligt sökanden en organisation som företräder konkurrenternas intressen, utan att beakta motstridiga uppgifter.

106 I detta avseende påpekar förstainstansrätten att kommissionen i det angripna beslutet grundade sig på de faktiska kapacitets- och produktionssiffrorna för maltsektorn i gemenskapen under perioden 2002–2005. Kommissionen har använt sig av uppgifterna i HMG:s rapport för perioden 2004–2005 som baseras på nationell statistik och uppgifter med Euromalt och Eurostat som källor. Dessa siffror visar att överkapaciteten under 2002 och 2004 uppgick till minst 200 000 ton. Med en kapacitet på 8,6 miljoner ton år 2002 och 8,8 miljoner ton år 2004 ger det en utnyttjandegrad på 98 procent. Under 2003 uppgick överkapaciteten endast till 37 000 ton, vilket motsvarar en utnyttjandegrad på 99,6 procent av kapaciteten. Kommissionen framhöll också att siffrorna i Frontier Economics-rapporten tyder på en jämförbar procentsats vad gäller utnyttjandet. Vidare hänvisade kommissionen till uppgifter ur en rapport från H. M. Gauger av den 2 maj 2006 (nedan kallad HMG-rapporten från maj 2006), enligt vilken ”utnyttjandeprocentsatsen under 2005 låg lägre, med en maltproduktion i gemenskapen på 8,4 miljoner ton vid en kapacitet på 8,8 miljoner ton”. För regleringsåret 2006/2007 förväntades en total produktion på 8 miljoner ton vid en kapacitet på 8,8 miljoner ton. Kommissionen konstaterade att dessa lägre utnyttjandegrader verkade spegla maltföretagens reaktion på den låga lönsamheten, det vill säga deras beslut om att producera mindre malt och tillfälligt stänga produktionskapaciteten. Den menade också att en del av förklaringen för regleringsåret 2006/2007 kanske också kunde vara den dåliga skörden av maltkorn. Kommissionen menade att

det av siffrorna för 2002 till och med 2004 framgick att det är tekniskt möjligt att använda minst 98 procent av den totala produktionskapaciteten (punkterna 70 och 71 i det angripna beslutet).

107 För det första konstaterar förstainstansrätten att kommissionen baserat sig på olika källor som alla visade att det på gemenskapsmarknaden för malt fanns en betydande överkapacitet, som ökade under 2005 jämfört med perioden 2002–2004. Dessutom angav kommissionen att överkapaciteten på gemenskapsmarknaden enligt HMG-rapporten från maj 2006 skulle nå rekordhöga nivåer under 2006–2007, och då uppgå till 800 000 ton, motsvarande 9 procent av den totala kapaciteten. Det finns därför inte något som helst stöd för sökandens argument att kommissionens slutsats avseende förekomsten av en överkapacitet i huvudsak bygger på Euromalts iakttagelser.

108 För det andra påpekar förstainstansrätten att kommissionens ståndpunkt att det fanns en strukturell överkapacitet i gemenskapen i förhållande till avsättningsmöjligheterna på marknaden tydligt bekräftas av HMG-rapporten från juli 2006, som sökanden vid flera tillfällen hänvisar till. I rapporten sägs följande:

”Från och med 2004, men tydligast under 2005 och 2006, hade gemenskapen en osäljbar överkapacitet på drygt en miljon ton. År 2005 gjorde maltproducenterna stora förluster, som troligtvis kommer att bli ännu större under 2006. Maltproducenterna i flera länder, i Frankrike, Tyskland och Förenade kungariket, har emellertid börjat skära ned sin produktion i stället för att sälja malt med obefintliga lönsamhetsmarginaler.”

109 För det tredje har sökanden och Konungariket Nederländerna klandrat kommissionen för att ha bortsett från uppgifterna i HMG-rapporten från juli 2006. Där kan man läsa att det ”när det gäller balansen mellan utbud och efterfrågan på malt kan framhållas att det inte längre finns någon större överkapacitet” och att ”all återstående överkapacitet ligger inom en acceptabel marginal”.

110 Förstainstansrätten erinrar om att det relevanta stycket i HMG-rapporten från juli 2006 lyder som följer:

”De nya anläggningarna och stängningen av kapacitet resulterar i en nuvarande gemenskapskapacitet för maltproduktion på 8,8 miljoner ton att jämföra med ett beräknat utnyttjande, inbegripet export, på 8,2 miljoner ton, det vill säga 93,2 procent av kapaciteten. När det gäller balansen mellan utbud och efterfrågan på malt kan man säga att det inte längre finns någon större överkapacitet. Maltproducenterna på de mindre gynnade marknaderna har lärt sig att minska produktionen så att den ligger i nivå med den möjliga försäljningsvolymen. Pristrycket på malt beror därför inte längre på att det finns ett överskottsutbud.”

111 Härav följer även, enligt ifrågavarande rapport av den 13 juli 2006, att den existerande överkapaciteten på gemenskapsmarknaden vid tidpunkten för rapportens tillkomst uppgick till 600 000 ton. Det var den högsta siffran under den period som kommissionen granskade (2003–2006) och visade dessutom att överkapaciteten inom gemenskapen fortsatte att växa. Enligt det angripna beslutet uppgick den nämligen endast till 400 000 ton år 2005 (se punkt 106 ovan). Giltigheten i påståendet att det ”när det gäller balansen mellan utbud och efterfrågan på malt kan framhållas att det inte längre finns någon större överkapacitet”, kan ifrågasättas med hänvisning till det sammanhang i vilket påståendet görs. Med tanke på den rekordstora överkapacitet (600 000 ton) som nämns i samma stycke i rapporten, påståendet att en del av producenterna har lärt sig att begränsa sin produktion till en nivå motsvarande den möjliga försäljningen och hänvisningen till balansen mellan utbud och efterfrågan, i stället för till balansen mellan kapacitet och efterfrågan, finner förstainstansrätten att den förändring som åsyftades i det aktuella stycket inte bestod i en minskning av överkapaciteten, utan i en minskning av överproduktionen (eller överskottsutbudet) inom gemenskapen.

112 Förstainstansrätten konstaterar att kommissionen syftade på en minskning av överproduktionen inom gemenskapen då den i punkt 72 i det angripna beslutet konstaterade att ”[v]id mitten av 2006 verkar produktionen av malt i gemenskapen återigen ha kommit i balans med den faktiska efterfrågan då maltproducenterna har lärt

sig att begränsa sin produktion till de möjliga säljvolymerna". Som källa nämns här HMG-rapporten från juli 2006. Även om kommissionen får beakta rapporter och utlåtanden från utomstående värderingsmän är den emellertid inte befriad från skyldigheten att göra en bedömning av deras arbete. Det huvudsakliga och ovillkorliga ansvaret för att, med förbehåll för gemenskapsdomstolarnas kontroll, säkerställa att artikel 87 EG iakttas och att artikel 88 EG genomförs ligger nämligen på kommissionen (se, för ett liknande resonemang, förstainstansrättens dom av den 16 september 2004 i mål T-274/01, Valmont mot kommissionen, REG 2004, s. II-3145, punkt 72 och där angiven rättspraxis). Kommissionen kunde inte, utan att göra en uppenbart oriktig bedömning, ta fasta på de i punkt 109 ovan nämnda påståendena i HMG-rapporten från juli 2006 om en minskning av överkapaciteten, eftersom minskningen av gemenskapens produktion (från 8,4 miljoner ton år 2005 till 8,2 miljoner ton år 2006) i själva verket leder till en ökning av överkapaciteten, med tanke på att gemenskapskapaciteten låg på en stabil nivå 2005 och 2006 (8,8 miljoner ton).

113 Vad gäller mötena mellan HMG och kommissionen under 2006, konstaterar förstainstansrätten att HMG enligt de upplysningar som sökanden lämnat i det avseendet uppmärksammade kommissionen på en märkbar radikal förändring på marknaden som lett till att efterfråge- och utbudssituationen för malt blivit mycket mer balanserad. Det räcker med att konstatera att kommissionen i det angripna beslutet syftade på denna förändring, när den i punkt 72 noterade att "[v]id mitten av 2006 verkar produktionen av malt i gemenskapen återigen ha kommit i balans med den faktiska efterfrågan då maltproducenterna har lärt sig att begränsa sin produktion till de möjliga säljvolymerna".

114 I den mån sökandens argument ska förstås som att de även ifrågasätter kommissionens slutsats att det fanns en överkapacitet på världsmarknaden för malt, kan inte heller detta argument godtas. För det första har sökanden inte angett någon statistisk källa som motsäger förekomsten av en överkapacitet på världsmarknaden. För det andra nämns i HMG-rapporten från juli 2006 att betydande kapacitet nyligen byggts i tredjeland och att det i kombination med byggandet av ny gemenskapskapacitet lett till att gemenskapsindustrin under 2005 och 2006 hade en osäljbar överkapacitet på drygt 1 miljon ton.

115 Förstainstansrätten anser därför att kommissionen gjorde rätt när den fastställde att det fanns en överkapacitet på gemenskapsmarknaden och världsmarknaden för malt vid den tidpunkt då det angripna beslutet antogs. Samtliga sökandens argument som ifrågasätter tillförlitligheten i de källor som kommissionen åberopar till stöd för sin slutsats avseende överkapacitet i det angripna beslutet ska således underkännas.

116 Sökanden har vidare hävdat att kommissionen inte beaktat behovet av att återupprätta balansen mellan produktionskapacitet och efterfrågan. Detta behov kunde förutses redan vid den tidpunkt då det angripna beslutet antogs. Sökanden åberopar i det avseendet den ovan i punkt 78 nämnda domen AIUFFASS och AKT mot kommissionen, samt olika sakkunnigutlåtanden som har bifogats ansökan.

117 För det första har kommissionen, i motsats till vad sökanden hävdat, genomfört en framåtblickande bedömning i det angripna beslutet. Den har analyserat maltproduktionskapaciteten och maltproduktionsvolymen för 2005, men därutöver även för regleringsåret 2006/2007, med utgångspunkt i HMG-rapporten från maj 2006 (punkterna 70 och 71 i det angripna beslutet). Kommissionen har undersökt framtida tendenser inom maltproduktionen på gemenskapsnivå och internationell nivå, liksom förutsedda förändringar av bryggeriernas efterfrågestruktur, och stöder sig även på Internationella spannmålsrådet vad avser förväntade förändringar av handelsvolymen för malt fram till 2010 (punkterna 58, 59, 62–68 och 72 i det angripna beslutet).

118 Med beaktande av att kommissionen har genomfört en framåtblickande bedömning av produktionskapaciteten för malt och gemenskapshandelns utveckling, anser förstainstansrätten att det angripna beslutet är förenligt med den princip som följer av domen i det ovan i punkt 78 nämnda målet AIUFFASS och AKT mot kommissionen. Sökandens argument om att det saknas en framåtblickande analys kan inte godtas.

119 För det andra framhåller förstainstansrätten att kommissionen vid den tidpunkt då det angripna beslutet antogs inte förfogade över den försäljningstabell som återges i Deloittes sammanställning över försäljningen av den 6 december 2006, och inte heller

över HMG:s rapport från november 2006 om situationen inom maltindustrin. Båda dessa rapporter bifogades ansökan. Förstainstansrätten erinrar emellertid om att en gemenskapsrättsakts lagenlighet enligt fast rättspraxis ska bedömas i förhållande till de faktiska och rättsliga omständigheter som rådde den dag då rättsakten antogs. Kommissionens bedömningar ska bedömas enbart mot bakgrund av de upplysningar som kommissionen hade tillgång till när den gjorde bedömningarna (förstainstansrättens dom av den 14 maj 2002 i mål T-126/99, Graphischer Maschinenbau mot kommissionen, REG 2002, s. II-2427, punkt 33, domen i det ovan i punkt 92 nämnda målet Schmitz-Gotha Fahrzeugwerke mot kommissionen, punkt 54; se även, för ett liknande resonemang, domstolens dom av den 10 juli 1986 i mål 234/84, Belgien mot kommissionen, REG 1986, s. 2263, punkt 16, svensk specialutgåva, volym 8, s. 691). Sökanden kan följaktligen inte ifrågasätta lagligheten i det angripna beslutet genom att åberopa omständigheter som kommissionen inte hade kännedom om under det administrativa förfarandet.

120 För det tredje, vad gäller sökandens argument avseende att RM Internationals rapport inte beaktats påpekar förstainstansrätten att rapporten inte innehåller någon fullständig analys av rådande och framtida utvecklingstendenser för maltmarknaden som baseras på konkreta fakta. I alla händelser hänvisar kommissionen till RM Internationals rapport i punkterna 27 och 59 i det angripna beslutet. Dessutom påpekar förstainstansrätten att RM International i sin rapport inte nämner att maltmarknaden snabbt skulle nå ett läge där efterfrågan översteg utbudet på grund av de gynnsamma framtidsutsikterna med en ökad ölproduktion och ökad efterfrågan på malt, såsom sökanden hävdar. Tvärtom hävdas i rapporten att eftersom produktionen på världsplan har ökat långsammare under de senaste åren kommer ny maltproduktion att absorberas långsammare av efterfrågan.

121 Sökandens argument i detta avseende kan därför inte godtas.

122 Av vad som anförts ovan följer att kommissionen inte har gjort sig skyldig till någon uppenbart oriktig bedömning vid sin analys avseende överkapacitet.

— Avsaknaden av normala avsättningsmöjligheter

123 Sökanden har icke desto mindre gjort gällande att kommissionen har bortsett från faktorer som påverkade kapacitetsutnyttjandegraden, såsom underhållsarbeten i fabriker och bristen på maltkorn, med följd att den felaktigt ansåg att förekomsten av en överkapacitet berodde på att det saknades normala avsättningsmöjligheter. Dessutom anser sökanden att sökanden enkelt kan finna normala avsättningsmöjligheter för sina produkter, med tanke på HTST-maltens förbättrade kvalitet och det faktum att den aktuella typen av investering möjliggör leveranser till köpare utanför gemenskapen.

124 Vad gäller sökandens första argument påpekar förstainstansrätten att den ökade överkapacitet som kommissionen konstaterat för år 2005 och 2006 inte kan förklaras med HMG:s påstående om att det nästan inte finns någon fabrik som håller i gång produktionen under hela året, eftersom reparationer och underhållsarbeten sker kontinuerligt. Det räcker med att påpeka att 2003 års överkapacitet endast uppgick till 37 000 ton. Det är uteslutet att återkommande reparations- och förbättringsarbeten är förklaringen till en överkapacitet inom gemenskapen på mellan 400 000 och 600 000 ton per år för 2005 och 2006, eller till den överkapacitet på 800 000 ton som i HMG-rapporten från maj 2006 förutses för regleringsåret 2006/2007.

125 När det gäller den påstådda bristen på maltkorn konstaterar förstainstansrätten att kommissionen väger in denna faktor i punkt 71 i det angripna beslutet, när den hävdar att ”[f]ör regleringsåret 2006/2007 kan en del av förklaringen [till den lägre utnyttjandegraden] också bero på den dåliga skörden av maltkorn”. Sökanden anger emellertid ingen källa eller konkret sifferuppgift som får hypotesen att bristen på maltkorn var den avgörande faktor som ledde till en betydande minskning av utnyttjandegraden att framstå som trovärdig.

126 Förstainstansrätten framhåller dessutom att sökanden inte ifrågasätter kommissionens slutsats i det angripna beslutet, vilken för övrigt stöds av HMG-rapporten från juli 2006, att maltpriset på grund av hård konkurrens föll till en nivå där produktionen inte längre var lönsam och att dessa marknadsförhållanden orsakade stängning av vissa produktionsenheter och produktionsnedskärningar vid andra enheter. Att maltkornsskörden

var dålig under ett visst år kan heller inte förklara den definitiva nedläggningen av ett antal fabriker i gemenskapen.

127 I HMG-rapporten från juli 2006, som sökanden vid flera tillfällen hänvisar till, ges två förklaringar till framväxten av en överkapacitet i gemenskapen. Den ena är gemenskapsproducenternas förväntningar på en snabb tillväxt av efterfrågan utanför gemenskapen, som gjorde att de utvecklade ny kapacitet. Den andra är senare förändringar av marknadsförhållandena, som ledde till att den nya kapaciteten skapade ett överskott i förhållande till efterfrågan på världsmarknaden. I rapporten sägs i detta sammanhang följande:

”Förhållandet mellan den inhemska försäljningen och exporten var 70/30 till den inhemska försäljningens fördel, men hemmamarknaderna var i bästa fall stagnerande, medan exportmarknaderna verkade omättliga. Så gott som samtliga utbyggnadsprojekt och nya fabriker berörde områden som lämpade sig för export – Rouen, Antwerpen, Rulsbroek, Eemshaven och Halmstad. När byggandet av ny kapacitet påbörjats och de rekordhöga exportsiffrorna nåddes hade trenden redan vänt. Den inhemska ölförsäljningen var en besvikelse, den japanska bryggeriindustrin producerade och sålde en öl med låg malthalt och de brasilianska ölproducenterna köpte allt större volymer från grannlandet Argentina, som är medlem i Mercosur. Den största förändringen skedde dock i Ryssland, där internationella och ryska bolag byggde en maltindustri med en kapacitet på närmare 1,5 miljoner ton, vilket gjorde all import överflödig, med undantag för små volymer från direkta grannländer.”

128 På samma sätt förklarades i Frontier Economics-rapporten den minskade graden av kapacitetsutnyttjande inom gemenskapen med de krympande avsättningsmöjligheterna utanför gemenskapen. I rapporten angavs att ”det huvudsakliga skälet till exportnedgången var den minskande efterfrågan på importerad malt i Ryssland samt att även om siffrorna för den beräknade gemenskapsproduktionen för 2004–2005 ännu inte fanns tillgängliga, kunde det antas att den minskade exporten hade lett till en klart lägre kapacitetsutnyttjandegrad i Europa”.

129 Förstainstansrätten konstaterar därför att omständigheterna i ärendet bekräftar förekomsten av det av kommissionen konstaterade orsakssambandet mellan överkapacitet och frånvaro av normala avsättningsmöjligheter på marknaden för malt. Sökandens argument om en uppenbart oriktig bedömning i detta avseende kan därför inte godtas.

130 Genom sitt andra argument har sökanden gjort gällande att sökanden lätt kan hitta normala avsättningsmöjligheter för sina produkter, bland annat med tanke på den högre kvaliteten på HTST-malt och den omständigheten att den aktuella typen av investering – främst genom det geografiska läget för mälteriet i Eemshaven med närhet både till odlingsområden för maltkorn och en djuphavshamn – möjliggör leveranser till köpare utanför gemenskapen.

131 I det avseendet påpekar förstainstansrätten inledningsvis att sökanden utgår från en felaktig tolkning av riktlinjerna när den hävdar att punkt 4.2.5 i dessa, enligt vilken det ska bevisas att ”det finns normala avsättningsmöjligheter på marknaden för produkten i fråga”, i huvudsak handlar om att visa att det finns avsättningsmöjligheter för stödmottagarens produkter.

132 Enligt rättspraxis ska riktlinjerna inte enbart förstås utifrån deras ordalydelse. De ska tolkas mot bakgrund av artikel 87 EG och det mål som avses i denna bestämmelse, nämligen att konkurrenssystemet inom den gemensamma marknaden inte snedvrids (se även, för ett liknande resonemang, förstainstansrättens dom av den 1 december 2004 i mål T-27/02, Kronofrance mot kommissionen, REG 2004, s. II-4177, punkt 89).

133 På samma sätt är kommissionen endast bunden av de rambestämmelser och de meddelanden som den antar på området för statligt stöd i den mån dessa texter inte avviker från en korrekt tillämpning av fördragsbestämmelserna. Dessa texter kan nämligen inte ges en tolkning som innebär att räckvidden av artiklarna 87 EG och 88 EG inskränks eller som går emot syftena med nämnda artiklar (se domstolens dom av den 11 september 2008 i de förenade målen C-75/05 P och C-80/05 P, Tyskland m.fl. mot Kronofrance, REG 2008, s I-6619, punkt 65, och där angiven rättspraxis).

134 Förstainstansrätten konstaterar också att undantagen från den generella principen att statligt stöd är oförenligt med den gemensamma marknaden i artikel 87.1 EG ska tolkas restriktivt (förstainstansrättens dom av den 15 april 2008 i mål T-348/04, SIDE mot kommissionen, REG 2008, s. I-625, punkt 62; se även, vad avser EKSG-fördraget, domstolens dom av den 21 juni 2001 i de förenade målen C-280/99 P till C-282/99 P, Moccia Irme m.fl. mot kommissionen, REG 2001, s. I-4717, punkt 40, och förstainstansrättens dom av den 25 september 1997 i mål T-150/95, UK Steel Association mot kommissionen, REG 1997, s. II-1433, punkt 114).

135 Investeringsstöd förstärker i sig stödmottagarens konkurrensställning gentemot konkurrenterna, eftersom det beviljade stödbeloppet minskar de investeringskostnader som mottagaren måste bära och därmed ger denne en fördel i konkurrensen med de producenter som på egen bekostnad har genomfört eller skulle vilja genomföra en motsvarande investering (se, för ett liknande resonemang, domstolens dom i det ovan i punkt 47 nämnda målet Philip Morris Holland mot kommissionen, punkt 11, och av den 24 februari 1987 i mål 310/85, Deufil mot kommissionen, REG 1987, s. 901, punkt 8). Genom att stödmottagaren tack vare stödet ökar sin konkurrenskraft kan denne också lättare hitta avsättningsmöjligheter för sina produkter jämfört med produkter som inte får något stöd. Ju större stödet är, desto lättare blir det också att hitta avsättningsmöjligheter för stödmottagarens produkter.

136 Härav följer att om granskningen enligt punkt 4.2.5 i riktlinjerna skulle baseras enbart på förekomsten av avsättningsmöjligheter för den ifrågavarande stödmottagarens subventionerade produktion, utan beaktande av den allmänna marknadssituationen där stödmottagaren konkurrerar med andra producenter om samma avsättningsmöjligheter, skulle detta möjliggöra godkännandet av ett stöd som snedvrider konkurrensen och säkrar avsättningsmöjligheter för mottagarens produkter även på en marknad som präglas av överproduktion eller överkapacitet och där producenter som inte får något stöd får svårt att saluföra sina produkter. En sådan tolkning av riktlinjerna skulle därmed strida mot artikel 87 EG.

137 Av det ovan anförda följer att sökandens argument, som syftar till att visa att HTST-maltens högre kvalitet samt Eemshavenfabrikens geografiska läge och kapacitet att leverera malt i lösvikt gör att sökanden enkelt kan hitta normala avsättningsmöjligheter på marknaden för sina produkter, saknar betydelse.

138 Mot bakgrund av det ovan anförda finner förstainstansrätten att kommissionen inte gjorde sig skyldig till någon uppenbart oriktig bedömning när den som förklaring till förekomsten av en överkapacitet på gemenskapsmarknaden och världsmarknaden för malt angav att det saknades normala avsättningsmöjligheter för produktionen.

139 De andra argument som sökanden fört fram i detta sammanhang påverkar inte denna slutsats.

140 Sökanden har för det första hävdat att nästan hela produktionen ska inriktas på destinationer utanför gemenskapen, med följd att sökanden inte konkurrerar med andra gemenskapsproducenter om samma avsättningsmöjligheter.

141 Det argumentet kan inte godtas. Sökanden ifrågasätter inte att maltmarknaden är en världsomfattande marknad. Dessutom finns det ingen åtskild produktmarknad för malt av högsta kvalitet eller HTST-malt. Sökanden konkurrerar därför med övriga gemenskapsproducenter på samma geografiska produktmarknad, och konkurrerar följaktligen med dem om samma avsättningsmöjligheter. Vidare påpekas i Frontier Economics-rapporten, som beställdes av sökanden, att ”det förväntas att HTST-malten som produceras i Eemshaven åtminstone delvis ska ersätta försäljningen från andra producenter av normal malt, inbegripet de som har en överskottskapacitet”. Detta visar tydligt att sökanden räknar med att överta en del av de befintliga försäljningsmöjligheterna från övriga gemenskapsproducenter.

142 För det andra har sökanden hävdat att kommissionen gjorde en oriktig bedömning när den hävdade att marknaderna utanför gemenskapen under de närmaste åren inte kunde suga upp gemenskapens överkapacitet och att antalet utfärdade exportlicenser inte är någon tillförlitlig källa för att följa exportens utveckling.

143 Förstainstansrätten konstaterar i det avseendet att HMG-rapporten från juli 2006 och Frontier Economics-rapporten (se punkterna 127 och 128 ovan) tydligt visar att möjligheterna att finna avsättning för gemenskapsmalt i tredjeland radikalt försämrades mot slutet av den period kommissionen har granskat (åren 2005 och 2006). Rätten konstaterar vidare att det av rapporterna framgår att de krympande avsättningsmöjligheterna i kombination med byggandet av ny gemenskapskapacitet var den främsta förklaringen till gemenskapens överkapacitet. Sökanden har dessutom inte angett någon källa som var tillgänglig för kommissionen vid tidpunkten för antagandet av det angripna beslutet som visade att avsättningsmöjligheterna utanför gemenskapen förväntades öka snabbt. Kommissionen gjorde sig därför inte skyldig till någon uppenbart oriktig bedömning när den konstaterade att marknaderna utanför gemenskapen inte kunde absorbera gemenskapens överkapacitet inom den närmaste framtiden.

144 För det tredje har sökanden hävdat att överkapaciteten kommer att försvinna på grund av nyligen genomförda eller förestående nedläggningar av fabriker som är gamla eller har ett ofördelaktigt geografiskt läge. Det kommer att resultera i normala avsättningsmöjligheter för gemenskapsproduktionen.

145 Det räcker i detta sammanhang att påpeka att den permanenta nedläggningen av många fabriker inom gemenskapen under 2005 och 2006 enligt kommissionen i det angripna beslutet och enligt HMG-rapporten från juli 2006 huvudsakligen berodde på överkapaciteten, som ledde till sjunkande maltpriser, vilket gjorde att produktionen i vissa fabriker inte längre var lönsam. Att många fabriker under dessa omständigheter tvingades lägga ned sin produktion bekräftar bara kommissionens slutsats att det saknades normala avsättningsmöjligheter. Sökandens påstående om att andra permanenta nedläggningar kunde förutses på grund av en hårdnande konkurrens har i huvudsak samma innebörd, det vill säga att många gemenskapsproducenter av malt inte kunde sälja sina produkter med lönsamhet. Detta visar i själva verket att det saknades normala avsättningsmöjligheter på marknaden.

146 Mot bakgrund av det ovan anförda anser förstainstansrätten att kommissionen har gjort en korrekt tillämpning av riktlinjerna, och inte gjort sig skyldig till någon uppenbart oriktig bedömning vid sin granskning av överkapaciteten. Den andra grundens första och tredje del kan därför inte godtas.

Prövning av den andra grundens fjärde del: huruvida händelser som ägde rum mellan antagandet av beslutet att bevilja stöd och antagandet av det angripna beslutet inte har beaktats

Parternas argument

147 Sökanden har klandrat kommissionen för att den helt baserat sig på sökandens företagsplan från 2003, som inte var någonting annat än ett program för kommande åtgärder, och att kommissionen inte gjort någon bedömning av vad som faktiskt inträffade mellan den tidpunkt då programmet skrevs och antagandet av det angripna beslutet. Med hänvisning till rättspraxis gör sökanden gällande att kommissionen borde beakta den faktiska händelseutvecklingen inom den berörda sektorn, mellan den tidpunkt då det påstådda stödet beviljades och antagandet av det angripna beslutet. Sökanden anser att kommissionen inte enbart borde inhämta upplysningar från medlemsstaterna och andra berörda parter, utan att den också borde beakta offentligt tillgängliga uppgifter.

148 Vad beträffar datumet då fabriken blev fullt driftsklar, har sökanden klandrat kommissionen för att ha antagit att detta skedde i april 2005. Sökanden har påpekat att kommissionen felaktigt baserat denna slutsats på upplysningar den hämtat från externa källor på Internet, utan att ha kontrollerat dem med sökanden eller med den nederländska regeringen, samtidigt som kommissionen förfogade över andra uppgifter från Internet som direkt motsade kommissionens beskrivning av omständigheterna. Sökanden anser att Bavarias årsrapport från 2005, som även den nämns av kommissionen, visar att maltfabriken i Eemshaven togs i drift först i december 2005 och då hade en mycket låg driftskapacitet. Fabriken öppnades officiellt i juni 2006.

149 Konungariket Nederländerna har inte framfört några argument i detta avseende.

150 Kommissionen har bestritt sökandens argument.

Förstainstansrättens bedömning

151 Inledningsvis är det viktigt att erinra om att den berörda medlemsstaten för att få nya stöd godkända i strid med bestämmelserna i fördraget, enligt sin samarbetsskyldighet gentemot kommissionen som följer av artikel 10 EG, ska lämna alla uppgifter som kan göra det möjligt för denna institution att kontrollera att villkoren för det begärda undantaget är uppfyllda (se förstainstansrättens dom av den 15 juni 2005 i mål T-171/02, Regione autonoma della Sardegna mot kommissionen, REG 2005, s. II-2123, punkt 129, och i det ovan i punkt 92 nämnda målet Schmitz-Gotha Fahrzeugwerke mot kommissionen, punkt 48, och där angiven rättspraxis).

152 Kommissionen kan inte kritiseras för att den inte har beaktat eventuella uppgifter som skulle ha kunnat åberopas under det administrativa förfarandet men som inte har åberopats, eftersom den inte har någon skyldighet att ex officio föreställa sig vilka omständigheter som skulle ha kunnat åberopas (domstolens dom av den 2 april 1998 i mål C-367/95 P, kommissionen mot Sytraval och Brink's France, REG 1998, s. I-1719, punkt 60, och i det i punkt 54 ovan nämnda målet Ter Lembeek mot kommissionen, punkt 83).

153 Sökanden kan därför inte med någon giltighet klandra kommissionen för att den inte beaktat uppgifter som påstås ha varit offentligt tillgängliga, men som inte ingetts till kommissionen under det administrativa förfarandet.

154 Vidare har sökandens argument avseende den påstått felaktiga uppgiften i det angripna beslutet om datumet då fabriken i Eemshaven togs i drift ingen inverkan på giltigheten i det angripna beslutet. Det angripna beslutet baseras nämligen på att det fanns en överkapacitet och att det saknades normala avsättningsmöjligheter på gemenskaps-

marknaden och på världsmarknaden för malt. Denna situation rådde under 2005 och 2006 och att den skulle komma att förändras under efterföljande år kunde inte utläsas av den dokumentation kommissionen förfogade över när det angripna beslutet antogs. Enligt alla källor som nämns i det angripna beslutet och av sökanden skulle fabriken i Eemshaven öppnas under denna period, som kännetecknades av överkapacitet och avsaknad av normala avsättningsmöjligheter.

155 Talan kan därför inte finna bifall såvitt avser den andra grundens fjärde del.

Prövning av den andra grundens andra del: huruvida det saknas en rimlig avvägning mellan stödets positiva effekter och dess påverkan på handeln inom gemenskapen

Parternas argument

156 Sökanden har framför allt klandrat kommissionen för att den i det angripna beslutet inte gjort en avvägning mellan stödets positiva effekter och dess eventuella negativa påverkan på handeln inom gemenskapen och därigenom gjort sig skyldig till en felaktig tolkning och en felaktig tillämpning av artikel 87.3 c EG. Sökanden har hävdat att investeringen i fråga på ett avsevärt sätt bidrar positivt till genomförandet av målen för den gemensamma jordbrukspolitiken, särskilt politiken för landsbygdsutveckling, och gemenskapens åtgärder inom området för regional utveckling och sammanhållning.

157 Sökanden anser att kommissionen inte med någon giltighet kan förklara att den som en följd av riktlinjernas antagande har avstått sin befogenhet att göra en skönsmässig

bedömning och att den därmed inte skulle vara fri att göra en avvägning som beaktar stödets positiva effekter. Sökanden anser att den omständigheten att riktlinjerna grundar sig på artikel 87.3 EG med nödvändighet innebär att kommissionen inte otillbörligt kan begränsa eller avstå från sin bedömningsrätt. Sökanden drar härav slutsatsen att punkt 4.2.5 i riktlinjerna ska tolkas mot bakgrund av det kriterium som anges i fördraget, nämligen huruvida handeln påverkas i en omfattning som strider mot det gemensamma intresset. Sökanden har påpekat att kommissionen inte har gjort någon bedömning av huruvida stödets påverkan på handeln, ställt mot de fördelar som det planerade stödet skulle medföra, verkligen strider mot det gemensamma intresset i den mening som avses i artikel 87.3 EG.

158 Sökanden anser att riktlinjerna, sådana de är utformade, ger kommissionen det utrymme som krävs för att säkerställa en god avvägning mellan stödets fördelar och påstådda konkurrenspåverkan. Med hänvisning till generaladvokaten Albers förslag till avgörande i mål C-204/97, Portugal mot kommissionen, där domstolen meddelade dom den 3 maj 2001 (REG 2001, s. I-3175, s. I-3177, punkt 46), anser sökanden att riktlinjerna i annat fall inte skulle tillgodose en god avvägning mellan ett stöds positiva inverkan och dess påstådda negativa påverkan såsom krävs enligt artikel 87.3 EG. Det hade därför varit bättre att gå direkt till artikel 87.3 EG. Sökanden har i alla händelser hävdat att kommissionen har gjort en felaktig tillämpning av de kriterier den själv har ålagt sig att följa genom riktlinjerna.

159 Sökanden har gjort gällande att stödet syftade till att ersätta sökanden för de ökade kostnaderna för att anlägga maltfabriken i Eemshaven, snarare än på någon annan plats som sökanden valt i en annan del av Nederländerna, och att ge sökanden incitament att anlägga fabriken i en region som behövde utvecklas från näringslivssynpunkt. Sökanden har gjort gällande att alla konkurrensfördelar som stödet fört med sig reducerats av de kostnadsökningar som sökanden tvingats gå med på och att stödet i själva verket till stor del var nödvändigt för att sökanden skulle kunna hålla jämna steg med konkurrenterna. Genom investeringen i fråga anser sig sökanden aktivt ha medverkat till att utveckla ett odlingsområde för maltkorn i norra Nederländerna, som erbjuder nya framtidsutsikter för odlarna i denna region och som bidrar till processen att modernisera maltproduktionen, genom att ersätta ineffektiv inlandskapacitet med modern kapacitet inriktad på försäljning till tredjeland utanför gemenskapen.

160 Sökanden har gjort gällande att stödet medför att ny framtidsinriktad teknik införs som leder till bättre hälso- och miljöstandarder och en malt av högre kvalitet, och därmed också till ett öl av högre kvalitet. Investeringen får därmed snarare en positiv än negativ effekt på gemenskapens konkurrensförmåga på exportmarknaderna och på den befintliga och förväntade kapaciteten inom gemenskapens marknad för malt.

161 Sökanden har åberopat punkt 1.6 i riktlinjerna där det föreskrivs att det ska finnas ett sammanhang mellan gemenskapens politik för kontroll av statligt stöd som beviljas av medlemsstaterna och det stöd som beviljas enligt gemenskapens egen gemensamma jordbrukspolitik och politik för landsbygdens utveckling. Enligt artikel 25 i rådets förordning (EG) nr 1257/1999 av den 17 maj 1999 om stöd från Europeiska utvecklings- och garantifonden för jordbruket (EUGFJ) till utveckling av landsbygden och om ändring och upphävande av vissa förordningar (EGT L 160, s. 80) ska investeringsstöd till bearbetning av jordbruksprodukter bidra till att genomföra målen för gemenskapens politik för landsbygdsutveckling.

162 Konungariket Nederländerna anser att kommissionen glömmer att projektet i fråga ligger helt i linje med de allmänna målen för gemenskapens politik för utveckling av landsbygdsområdena. Konungariket Nederländerna har tillfogat att projektet innebär en förnyelse av jordbrukssektorn i norra Nederländerna, främst genom att sockerbetsodlingen ersätts med odling av andra grödor. Konungariket Nederländerna anser att kommissionen ska bedöma stödet inte enbart utifrån punkt 4.2.5 i riktlinjerna, utan att den dessutom ska undersöka huruvida stödet påverkar handeln ”i en omfattning som strider mot det gemensamma intresset”. Med hänvisning till domen i det ovan i punkt 63 nämnda målet Alzetta m.fl. mot kommissionen gör Konungariket Nederländerna gällande att kommissionen vid granskningen enligt artikel 87.3 c EG ska göra en avvägning mellan stödets positiva effekter och dess negativa påverkan på handeln och på upprätthållandet av en icke-snedvriden konkurrens. Konungariket Nederländerna drar härav slutsatsen att kommissionen fortfarande är skyldig att beakta artikel 87.3 c EG, även om den har inskränkt sitt utrymme för en skönsmässig bedömning genom riktlinjerna för statligt stöd till jordbrukssektorn.

163 Konungariket Nederländerna har påpekat att kommissionen är skyldig att respektera sambandet mellan artiklarna 87 EG och 88 EG och andra bestämmelser i fördraget (domstolens dom av den 14 april 2005 i mål C-110/03, Belgien mot kommissionen, REG 2005, s. I-2801, punkt 64). Med ”andra bestämmelser i fördraget” avses enligt

Konungariket Nederländerna artikel 158 EG, som föreskriver att gemenskapen ska sträva efter att minska skillnaderna mellan de olika regionernas utvecklingsnivåer och eftersläpningen i de minst gynnade regionerna eller öarna, inbegripet landsbygdsområdena. Det åligger således kommissionen att vaka över den erforderliga konsekvensen mellan dess stödpolitik och gemenskapens insatser för att minska de regionala klyftorna.

164 Konungariket Nederländerna har gjort gällande att beviljandet av stöd till en så innovativ anläggning ligger i linje med de mål som formulerades vid Europeiska rådets möte i Lissabon, och som syftar till att Europeiska unionen före 2010 ska vara världens mest konkurrenskraftiga och dynamiska ekonomi. Konungariket Nederländerna har klandrat kommissionen för att den inte nämnde denna väsentliga aspekt i det angripna beslutet.

165 Kommissionen har ifrågasatt sökandens och Konungariket Nederländernas argument.

Förstainstansrättens bedömning

166 Inledningsvis erinrar förstainstansrätten om att det angripna beslutet antogs i enlighet med både bestämmelserna i artikel 87.1 och 87.3 EG och riktlinjerna, framför allt avsnitt 4.2 i dessa, som syftar till att förtydliga dessa bestämmelser inom området för ”stöd till investeringar i samband med bearbetning och saluföring av jordbruksprodukter”.

167 När kommissionen har antagit riktlinjerna är den bunden av dem (domen i det ovan i punkt 135 nämnda målet Deufil mot kommissionen, punkt 22, och i det ovan i punkt 151 nämnda målet Regione autonoma della Sardegna mot kommissionen, punkt 95). Det ankommer således på förstainstansrätten att bedöma om kommissionen har uppfyllt de krav som den har ålagt sig själv (förstainstansrättens dom av den 30 januari 2002 i mål T-35/99, Keller och Keller Meccanica mot kommissionen, REG 2002, s. II-261, punkt 77, och i det ovan i punkt 151 nämnda målet Regione autonoma della Sardegna mot kommissionen, punkt 96).

168 För det första konstaterar förstainstansrätten att sökanden i sin interventionsinlaga uttryckligen förklarade att sökanden inte ifrågasatte riktlinjernas bindande karaktär eller deras förenlighet med bestämmelserna i EG-fördraget.

169 Punkt 3.7 i riktlinjerna föreskriver att ”[e]ftersom jordbruksproduktionens mycket speciella förhållanden måste beaktas vid bedömning av stöd som har till syfte att gynna mindre gynnade regioner gäller inte kommissionens riktlinjer för statligt stöd för regionala ändamål jordbrukssektorn. De regionalpolitiska synpunkter som är relevanta för jordbrukssektorn har införlivats i dessa riktlinjer”. Härav följer att alla positiva aspekter av stödet i fråga endast kan bedömas mot bakgrund av tillämpningen av riktlinjernas kriterier.

170 Förstainstansrätten erinrar dock om att punkt 4.2.5 i riktlinjerna föreskriver att stöd inte får ”beviljas enligt punkterna 4.2.3 eller 4.2.4 om det inte finns tillräckliga bevis för att det finns normala avsättningsmöjligheter på marknaden för produkten i fråga”.

171 När kommissionen konstaterat att stödet i fråga föll inom riktlinjernas tillämpningsområde var den först och främst skyldig att undersöka om det fanns tillräckliga bevis för att det fanns normala avsättningsmöjligheter på marknaden för produkten i fråga.

172 Med beaktande av att detta villkor inte var uppfyllt i ifrågavarande fall kunde kommissionen inte godkänna det omtvistade stödet med hänsyn till dess mål och eventuella positiva effekter utan att bryta mot sina egna riktlinjer och därmed de principer som följer av ovan i punkt 167 nämnda rättspraxis. Granskningen av dessa mål och positiva effekter var därför överflödig.

173 För det andra kan inte sökanden med någon giltighet hävda att kommissionen, om den inte tillämpat riktlinjerna utan tillämpat artikel 87.3 c EG direkt, skulle ha behövt beakta det omtvistade stödets mål och positiva effekter.

174 Enligt domen i det ovan i punkt 167 nämnda målet Deufil mot kommissionen (punkt 18), ger artikel 87.3 EG kommissionen ett utrymme för skönsmässig bedömning vars utövande innebär ekonomiska och sociala bedömningar som måste göras i ett gemenskapssammanhang. Domstolen bedömde i denna dom att kommissionen inte överskred gränserna för sin bedömningsrätt när den ansåg att beviljandet av ett investeringsstöd som ökade produktionskapaciteten inom en sektor som redan hade stora överskott stred mot det gemensamma intresset och att ett sådant stöd inte var av det slag att det främjade den ekonomiska utvecklingen i regionen i fråga.

175 Domstolen gav inte heller uttryck för något tvivel vad avser de ekonomiska överväganden som låg till grund för kommissionens beslut, och som återges i punkt 16 i domen i det ovan i punkt 167 nämnda målet Deufil mot kommissionen. Dessa överväganden innebär att ”med beaktande av produktionsöverkapaciteten skulle alla konstlade lättnader av en producents investeringskostnader för dessa produkter försvaga de andra producenternas konkurrenssituation och om de leder till en kapacitetsökning få till effekt att utnyttjandegraden för denna kapacitet minskar samt medföra att priserna sjunker. Stödet i fråga skulle därmed tveklöst påverka handeln på ett sätt som strider mot det gemensamma intresset i den mening som avses i artikel 87.3 c EG.”

176 Förstainstansrätten påpekar således att kriteriet i punkt 4.2.5 i riktlinjerna, enligt vilket stöd inte får beviljas om det inte finns tillräckliga bevis för att det finns normala avsättningsmöjligheter på marknaden för produkten i fråga, avspeglar det villkor som framgår av artikel 87.3 c EG och som innebär att stöd som påverkar handeln i negativ riktning i en omfattning som strider mot det gemensamma intresset inte kan anses förenliga med den gemensamma marknaden.

177 Mot bakgrund av det ovan anförda finner förstainstansrätten att kommissionen inte åsidosatte artikel 87.3 c EG när den grundade det angripna beslutet på förekomsten av en överkapacitet i gemenskapen och på avsaknaden av bevis för att det fanns normala avsättningsmöjligheter, utan att undersöka stödets mål och positiva effekter för den berörda regionen.

178 Denna slutsats påverkas inte av sökandens argument om att det omtvistade stödet endast var en kompensation för det förhållandet att Eemshaven från näringslivssynpunkt hade ett ofördelaktigt läge i förhållande till Terneuzen (Nederländerna), som sökanden skulle ha valt om inget stöd beviljats.

179 Förstainstansrätten konstaterar i detta sammanhang att stödmottagande företag inte kan ha berättigade förväntningar på att stödet är rättsenligt, såvida det inte har godkänts av kommissionen i enlighet med förfarandet i artikel 88 EG (se domstolens dom av den 11 november 2004 i de förenade målen C-183/02 P och C-187/02 P, Demesa och Territorio Histórico de Álava mot kommissionen, REG 2004, s. I-10609, punkterna 44 och 45, och där angiven rättspraxis, och av den 15 december 2005 i mål C-148/04, Unicredito Italiano, REG 2005, s. I-11137, punkt 104). Härav följer, med avseende på gemenskapens kontroll över statliga stöd, att alla affärsbeslut som grundar sig på ett förväntat framtida stöd som inte godkänts av kommissionen medför risker för näringsverksamheten i det företag som ansöker om stödet. Eventuella nackdelar till följd av ett sådant beslut kan därför inte beaktas vid kommissionens granskning.

180 Med hänsyn till det ovan anförda kan inte heller den andra grundens andra del godtas och således inte den andra grunden i dess helhet.

Prövning av den fjärde grundens andra del, som avser en otillräcklig motivering i det angripna beslutet vad gäller tillämpningen av artikel 87.3 EG

181 Sökanden, som stöds av Konungariket Nederländerna, anser att det angripna beslutet inte närmare specificerar vilka beräkningar som ligger till grund för de siffror som visar på ett kapacitetsöverskott på maltmarknaden, och att det därför är omöjligt att kontrollera om det verkligen fanns en överkapacitet inom gemenskapens marknad för malt och i vilken utsträckning investeringen i fråga hade någon inverkan på den situationen. Sökanden drar härav slutsatsen att det angripna beslutet är felaktigt, eftersom det saknar en rimlig motivering, vilket utgör ett åsidosättande av kommissionens motiveringsskyldighet enligt artikel 253 EG.

182 Kommissionen har ifrågasatt sökandens argument.

183 Det räcker i sammanhanget med att konstatera att kommissionen, såsom framgår av punkt 106 ovan, har angett källor till siffrorna avseende den existerande överkapaciteten på gemenskapsmarknaden under den granskade perioden, tvärtemot vad sökanden påstår.

184 Den fjärde grundens andra del kan därför inte heller den godtas.

3. *Prövning av den tredje grunden, som avser ett åsidosättande av principen om god förvaltningssed*

Parternas argument

185 Sökanden har klandrat kommissionen för att den inte i vederbörlig ordning undersökt alla aspekter i samband med beviljandet av stödet, inbegripet den utveckling och de händelser som ägde rum mellan antagandet av beslutet att bevilja stöd och antagandet av det angripna beslutet. Med hänvisning till rättspraxis anser sökanden att upplysningarna inte enbart ska inhämtas från medlemsstaterna och andra berörda parter, utan att kommissionen också ska utreda offentligt tillgängliga uppgifter.

186 Sökanden har gjort gällande att det angripna beslutet i huvudsak grundar sig på kapacitetsrelaterad statistik som tillhandahållits av Euromalt, en intresseförening som företräder sökandens konkurrenter och därför har ett kommersiellt intresse av att motsätta sig en modernisering av sökandens kapacitet. Sökanden medger att ett antal nationella mälteriföreningar har ställt sig bakom Euromalts slutsatser, men dessa föreningar har inte närmare angett hur deras kapacitetsrelaterade statistik har beräknats, eller har hänvisat till den statistik som fanns i Euromalts skrivelse av den 3 augusti 2005. Sökanden klandrar kommissionen för att den inte beaktat de rapporter om maltmarknaden som sammanställts av RM International, HMG och Rabobank. Dessa gav stöd för uppfattningen att gemenskapssektorn för malt genomgick snabba strukturförändringar och att utbud och efterfrågan på malt inom gemenskapen skulle vara i balans före 2006.

187 Sökanden anser att argumenten avseende stödets positiva effekter, genom att det främjar målen för gemenskapens gemensamma jordbrukspolitik, särskilt politiken för landsbygdsutveckling, och gemenskapens åtgärder inom området för regional utveckling och sammanhållning, inte har undersökts på lämpligt sätt.

188 Som ett belysande exempel till stöd för sin argumentation om avsaknaden av en lämplig undersökning har sökanden också gjort gällande att kommissionen när den fastställde vilket datum fabriken i Eemshaven var driftsklar grundade sig på uppgifter från externa källor på Internet, utan att kommissionen kontrollerade dessa uppgifter hos sökanden eller hos den nederländska regeringen.

189 Sökanden drar härav slutsatsen att kommissionen har åsidosatt sin skyldighet att omsorgsfullt och opartiskt granska alla omständigheter som är relevanta i det aktuella ärendet och att den borde ha genomfört en mer omfattande och noggrann undersökning.

190 Konungariket Nederländerna har inte fört fram några argument i det avseendet.

191 Kommissionen har ifrågasatt sökandens argument.

Förstainstansrättens bedömning

192 Denna grund innebär i huvudsak att sökanden klandrar kommissionen för att den åsidosatt principen om god förvaltningssed, i det att kommissionen var skyldig att omsorgsfullt och opartiskt undersöka alla relevanta omständigheter i ärendet.

193 När det gäller frågan om bevisbörda erinrar förstainstansrätten inledningsvis om att det åligger den berörda medlemsstaten att lämna alla uppgifter som kan göra det möjligt för

kommissionen att kontrollera att villkoren för det begärda undantaget är uppfyllda, eftersom kommissionen inte har någon skyldighet att ex officio föreställa sig vilka omständigheter som skulle ha kunnat åberopas (se punkt 152 ovan).

194 Härav följer, såsom redan har slagits fast i punkt 153 ovan, att sökandens argument om att kommissionen borde ha beaktat offentligt tillgängliga uppgifter inte kan godtas. Sökanden har dessutom inte ens angett vilka uppgifter som var offentligt tillgängliga och som kommissionen borde ha beaktat.

195 När det gäller principen om god förvaltningssed inom området för statligt stöd krävs enligt fast rättspraxis att kommissionen gör en omsorgsfull och opartisk granskning. Det åligger därvid kommissionen att på eget initiativ, bland annat genom att begära ytterligare upplysningar från stödmottagaren, informera sig om alla nödvändiga aspekter för att med fullständig kännedom om alla relevanta omständigheter kunna göra en riktig bedömning när den antar beslutet (se, för ett liknande resonemang, domen i det ovan i punkt 152 nämnda målet kommissionen mot Sytraval och Brink's France, punkt 62, och förstainstansrättens dom av den 8 juli 2004 i mål T-198/01, Technische Glaswerke Ilmenau mot kommissionen, REG 2004, s. II-2717, punkt 180).

196 I föreliggande fall framgår det av det ovan anförda att kommissionen visade prov på omsorgsfullhet och opartiskhet vid sin undersökning av åtgärden i fråga. Såsom framgår av prövningen av den andra grunden samlade kommissionen aktivt in och värderade bevis under hela förfarandet. Kommissionen organiserade också möten med HMG.

197 Vad gäller sökandens argument att kommissionen inte i vederbörlig ordning har undersökt den utveckling och de händelser som ägde rum mellan antagandet av beslutet att bevilja stöd och antagandet av det angripna beslutet, räcker det med att erinra om att detta argument saknar faktisk grund (se punkt 116 och följande punkter ovan).

198 Vad gäller tillförlitligheten hos de siffror som tillhandahållits av Euromalt och påståendet att de rapporter om maltmarknaden som sammanställts av RM International, HMG och Rabobank inte beaktats, hänvisar förstainstansrätten till sin prövning av den andra grundens första och tredje del. Av prövningen framgår tydligt att kommissionen i vederbörlig ordning beaktade de olika källor som den hade tillgång till vid den tidpunkt då det angripna beslutet antogs. Där framgår också att ingen av de viktigaste slutsatserna med avseende på bedömningen av det angripna beslutets laglighet uteslutande grundade sig på siffror från Euromalt. Förstainstansrätten har därför inte behövt pröva objektiviteten i de handlingar som härrör från denna förening. Förstainstansrätten erinrar också om att sökanden inte har lagt fram någon handling som var tillgänglig för kommissionen vid tidpunkten för antagandet av det angripna beslutet och som motsade slutsatserna i kommissionens beslut.

199 När det gäller argumentet att det inte genomförts någon lämplig undersökning av stödets positiva effekter och fastställelsen av vilket datum fabriken i Eemshaven blev driftsklar, har prövningen av den andra grundens andra och fjärde del tydligt visat att dessa omständigheter inte var av avgörande betydelse för bedömningen av stödets förenlighet med den gemensamma marknaden. Kommissionen var därför inte skyldig att genomföra någon mer ingående granskning i det avseendet.

200 Av samtliga dessa skäl kan den tredje grunden, som avser ett åsidosättande av principen om god förvaltningssed, inte godtas. Talan ska därför ogillas.

Rättegångskostnader

201 Enligt artikel 87.2 i rättegångsreglerna ska tappande part förpliktas att ersätta rättegångskostnaderna, om detta har yrkats. Eftersom sökanden har tappat målet ska sökanden ersätta kommissionens rättegångskostnader, i enlighet med kommissionens yrkande. Enligt artikel 87.4 första stycket i rättegångsreglerna ska medlemsstater som har intervenerat i ett mål bära sina egna rättegångskostnader. Konungariket Nederländerna ska således bära sin rättegångskostnad.

Mot denna bakgrund beslutar

FÖRSTAINSTANSRÄTTEN (fjärde avdelningen)

följande:

1) Talan ogillas.

2) Holland Malt BV ska bära sin egen rättegångskostnad och ersätta kommissionens rättegångskostnad.

3) Konungariket Nederländerna ska bära sin egen rättegångskostnad.

Czúcz Labucka Soldevila Fragoso

Avkunnad vid offentligt sammanträde i Luxemburg den 9 september 2009.

Underskrifter

Innehållsförteckning

Bakgrund till tvisten . . . . . II - 3319

Förfarandet och parternas yrkanden . . . . . II - 3321

Den rättsliga bedömningen . . . . . II - 3323

1. Prövning av den första grunden, som avser åsidosättande av artikel 87.1 EG, och den fjärde grundens första del, som avser åsidosättande av motiveringsskyldigheten vad gäller frågan huruvida den omtvistade åtgärden ska anses utgöra statligt stöd . . . . . II - 3323

Parternas argument . . . . . II - 3323

Förstainstansrättens bedömning . . . . . II - 3326

Huruvida den första grunden kan tas upp till sakprövning . . . . . II - 3326

Huruvida artikel 87.1 EG har åsidosatts . . . . . II - 3327

Motiveringen av det angripna beslutet om påverkan på handeln inom gemenskapen och på konkurrensen . . . . . II - 3334

2. Prövning av den andra grunden, som avser åsidosättande av artikel 87.3 c EG, och av den fjärde grundens andra del, som avser otillräcklig motivering i detta hänseende . . . . . II - 3337

Prövning av den första och den tredje delgrunden, som avser en felaktig tolkning och tillämpning av riktlinjerna och en oriktig bedömning rörande överkapacitet . . . . . II - 3338

Parternas argument . . . . . II - 3338

Förstainstansrättens bedömning . . . . . II - 3343

— Överkapaciteten på maltmarknaden . . . . . II - 3347

— Avsaknaden av normala avsättningsmöjligheter . . . . . II - 3353

Prövning av den andra grundens fjärde del: huruvida händelser som ägde rum mellan antagandet av beslutet att bevilja stöd och antagandet av det angripna beslutet inte har beaktats . . . . . II - 3359

Parternas argument . . . . . II - 3359

Förstainstansrättens bedömning . . . . . II - 3360

Prövning av den andra grundens andra del: huruvida det saknas en rimlig avvägning mellan stödets positiva effekter och dess påverkan på handeln inom gemenskapen . . II - 3361

Parternas argument . . . . . II - 3361

Förstainstansrättens bedömning . . . . . II - 3365

Prövning av den fjärde grundens andra del, som avser en otillräcklig motivering i det angripna beslutet vad gäller tillämpningen av artikel 87.3 EG . . . . . II - 3368

3. Prövning av den tredje grunden, som avser ett åsidosättande av principen om god förvaltningssed . . . . . II - 3369

Parternas argument . . . . . II - 3369

Förstainstansrättens bedömning . . . . . II - 3370

Rättegångskostnader . . . . . II - 3373